

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Evidenčné č: 101004/I/2024/36124048426273028

Podpora univerzít zo zdrojov Politiky súdržnosti

Diplomová práca

2024

Bc. Patrik Tomáš Galanda

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Podpora univerzít zo zdrojov Politiky súdržnosti

Diplomová práca

Študijný odbor: Ekonómia a manažment

Študijný program: Manažment verejných politík

Školiace pracovisko: Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja

Vedúci záverečnej práce: doc. Mgr. Miroslav Šipikal, PhD.

Bratislava 2024

Bc. Patrik Tomáš Galanda

Obsah

Úvod.....	7
1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	9
1.1 Úloha univerzít v regionálnom rozvoji.....	9
1.1.1 Triple helix model.....	13
1.2 Podpora univerzít zo strany štátu.....	14
1.3 Financovanie vysokých škôl z pohľadu platnej legislatívy	15
1.4 Politika súdržnosti.....	17
1.4.1 Vznik Politiky súdržnosti.....	19
1.4.2 Priority Slovenskej republiky pre Politiku súdržnosti na programové obdobie 2014-2020 súvisiace so vzdelávaním, výskumom a inováciami	20
1.4.3 Priority Českej republiky pre Politiku súdržnosti na programové obdobie 2014-2020 súvisiace so vzdelávaním, výskumom a inováciami	23
1.5 Oblasti, v ktorých je potrebné podporovať univerzity s ohľadom na Politiku súdržnosti	24
1.6 Vyrovnávanie regionálnych rozdielov.....	27
2. Cieľ práce.....	28
3. Metodika práce a metódy skúmania	28
4. Výsledky práce	30
4.1 Komparatívna analýza – SR	30
4.1.1 Prehľad prijímateľov zo zdrojov Politiky súdržnosti.....	30
4.1.2 Príspevok EÚ podľa krajov – priestorová distribúcia.....	30
4.1.3. Príspevok EÚ na Výskum a inovácie – priestorová distribúcia.....	32
4.1.4. Príspevok EÚ na Vzdelávanie a odbornú prípravu – priestorová distribúcia.....	34
4.1.5 Korelácia medzi výškou príspevku a zmenou počtu študentov pred a po období	35
4.2 Komparatívna analýza – ČR.....	37

4.2.1 Prehľad prijímateľov zo zdrojov Politiky súdržnosti	37
4.2.2 Príspevok EÚ podľa krajov – priestorová distribúcia	37
4.2.3 Príspevok EÚ na Výskum a inovácie – priestorová distribúcia	39
4.2.4 Príspevok EÚ na Vzdelávanie a odborná príprava – priestorová distribúcia	41
4.2.5 Korelácia medzi výškou príspevku a zmenou počtu študentov pred a po období.....	44
4.3 Komparatívna analýza SR a ČR.....	45
5 Diskusia	47
Záver.....	49
Použitá literatúra	50
Prílohy	55
Príloha č. 1: Výzvy v OP Ľudské zdroje s prijímateľom VŠ	55
Príloha č. 2: Výzvy v OP Výskum a inovácie/OP Integrovaná infraštruktúra s prijímateľom VŠ.....	56
Príloha č. 3 Výzvy v OP Výskum, vývoj, vzdelávaní s prijímateľom VŠ	57
Príloha č. 4: Prehľad prijímateľov zo zdrojov Politiky súdržnosti - SR	59
Príloha č. 5: Prehľad prijímateľov zo zdrojov Politiky súdržnosti - ČR.....	60

Pod'akovanie

Ďakujem môjmu vedúcemu práce doc. Mgr. Miroslavovi Šipikalovi, PhD. za cenné rady, poznatky a pripomienky a venovanie času, ktoré boli mimoriadne cenené a nápomocné.

Abstrakt

GALANDA, Patrik Tomáš: Podpora univerzít zo zdrojov Politiky súdržnosti – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja – Vedúci práce: doc. Mgr. Miroslav Šipikal, PhD. – Bratislava: NHF EU, 2024, 63 s. Záverečná práca je vypracovaná na tému Podpora univerzít zo zdrojov Politiky súdržnosti. Cieľom diplomovej práce je prostredníctvom kvantitatívnej a kvalitatívnej analýzy zhodnotiť priestorovú distribúciu podpory z príspevkov EÚ pre univerzity v Slovenskej a Českej republike zo zdrojov Politiky súdržnosti v skúmanom období 2014-2020 s dôrazom na počet študentov v jednotlivých krajocho SR a ČR. Jednotlivé časti záverečnej práce boli zamerané na: úloha univerzít v regionálnom rozvoji, podpora univerzít zo strany štátu, financovanie vysokých škôl z pohľadu platnej legislatívy, Politika súdržnosti, oblasti v ktorých je potrebné podporovať univerzity s ohľadom na Politiku súdržnosti a vyrovnávanie regionálnych rozdielov. Na záver je zhodnotenie čerpania univerzít v SR a ČR, resp. porovnanie celkového čerpania príspevkov zo zdrojov Politiky súdržnosti a čerpania na jedného študenta za skúmané obdobie a ich priestorová distribúcia.

Kľúčové slová: regionálny rozvoj, univerzity, politika súdržnosti, operačný program, projekty, výskum, inovácie, vývoj, vzdelanie

Abstract

GALANDA, Patrik Tomáš: Support of universities from Cohesion policy – University of Economics Bratislava. Faculty of National economy; Department of Public Administration and Regional development – Thesis supervisor: doc. Mgr. Miroslav Šipikal, PhD. – Bratislava: NHF EU, 2024, 63 pages. The thesis is elaborated on Support of universities from Cohesion Policy. The aim of the thesis is to evaluate the spatial distribution of support from EU subsidies to universities in the Slovak Republic and the Czech Republic from the Cohesion Policy resources in the period 2014-2020 with the emphasis on the number of students in individual regions of the Slovak and the Czech republic, via qualitative and quantitative analysis. The individual parts of the final thesis are focused on: the role of universities in regional development, support of universities by the state, funding of universities in terms of the current legislation, cohesion policy, areas in which universities need to be supported with regard to cohesion policy and balancing regional disparities. Finally, there is an evaluation of the absorption of universities in the Slovak Republic and the Czech Republic with comparison of the total absorption of Cohesion policy contributions and absorption per student for the period and their spatial distribution.

Key words: regional development, universities, cohesion policy, operational programme, projects, research, innovations, development, education

Úvod

Podpora vysokých škôl zo zdrojov Politiky súdržnosti 2014-2020 je vnímaná ako komplexný systém. Cieľom Politiky súdržnosti je znižovať rozdiely medzi bohatými a chudobnými regiónmi EÚ, preto finančné prostriedky sú poskytované predovšetkým do tých oblastí, ktoré zaostávajú najviac v rámci EÚ.

Hlavným cieľom EÚ je vytvoriť spoločenstvo s výrazným hospodárskym rastom, konkurencieschopnou ekonomikou a zlepšujúcou sa kvalitou životného prostredia. Jedným z kľúčových cieľov je ďalšie využívanie potenciálu integrácie, ktorá prinesie výhody všetkým obyvateľom Európy. Medzi viac ako 250 regiónmi EÚ existujú výrazné rozdiely v životnej úrovni obyvateľov i napriek tomu, že je EÚ jednou z najlepšie prosperujúcich svetových oblastí a ekonomík. Jedným zo základných pilierov EÚ je princíp konvergenzie, ktorý má za cieľ postupné vyrovnanie úrovne jednotlivých regiónov v rámci EÚ.

Európska regionálna politika je založená na solidarite a súdržnosti regiónov aj oblasti rozvoja výskumu a vedy, z európskych fondov sú financované projekty vysokých škôl s akcentom na zvýšenie konkurencieschopnosti jednotlivých univerzít v rámci EÚ.

Politika súdržnosti je stratégia EÚ na pomoc a podporu celkového harmonického rozvoja členských štátov a regiónov. Politika súdržnosti je zároveň hlavným zdrojom investícií v Európe.

V tejto diplomovej práci s názvom Podpora vysokých škôl zo zdrojov Politiky súdržnosti sa zameriame na zhodnotenie stavu riešenej problematiky na Slovensku a v Českej republike. Hlavným cieľom diplomovej práce je zhodnotiť priestorovú distribúciu príspevkov zo zdrojov Politiky súdržnosti s akcentom na príspevok na jedného študenta za programové obdobie 2014-2020. V diplomovej práci sa zameriame na hlavné argumenty, ktoré sú v prospech financovania vysokých škôl zo strany štátu a z hľadiska princípu vyrovnávania regionálnych rozdielov v SR a v ČR.

V teoretickej časti diplomovej práce vysvetľujeme stručnú históriu, hlavné aspekty Politiky súdržnosti 2014 -2020, jej ciele, prioritné oblasti programového obdobia 2014-2020 pre podmienky SR a ČR, zdroje financovania a fondy, o ktoré sa táto diplomová práca opiera. Ide o Európsky fond pre regionálny rozvoj a Európsky sociálny fond. Zatiaľ čo Európsky fond pre regionálny rozvoj sa zameriava na modernizáciu a posilňovanie hospodárstva a podporuje infraštruktúrne projekty, ako napr. výstavbu, Európsky sociálny fond podporuje

aktivity v oblasti zamestnanosti a rozvoja ľudských zdrojov, teda neinfraštruktúrne projekty, napr. rekvalifikácia nezamestnaných, programy pre osoby so zdravotným znevýhodnením, či tvorba inovatívnych vzdelávacích programov. V podmienkach SR v programovom období 2014 – 2020 boli vypracované 2 operačné programy, v rámci ktorých boli oprávnenými žiadateľmi vysoké školy, a to **Operačný program Výskum a inovácie** (od roku 2019 zlúčený s OP Integrovaná infraštruktúra) a **Operačný program Ľudské zdroje**, v Českej republike sú to aktivity súvisiace so vzdelávaním výskumom a inováciami prostredníctvom **Operačného programu Výskum, vývoj a vzdelávaní**.

V praktickej časti diplomovej práce je práca zameraná na zhodnotenie priestorovej distribúcie podpory z príspevkov EÚ univerzitám v Slovenskej a Českej republike zo zdrojov Politiky súdržnosti v skúmanom období 2014-2020 s dôrazom na príspevok na študenta za skúmané obdobie a poukázaním na vyrovňovanie regionálnych rozdielov a koreláciou medzi výškou príspevku a zmenou počtu študentov pred a po skúmanom období.

V diskusii sme sa zamerali na záverečné zhodnotenie prínosu čerpania príspevkov zo zdrojov Politiky súdržnosti pre skúmané obdobie 2014-2020 a konfrontujeme ich s názormi iných autorov v rámci tejto problematiky a limitáciám diplomovej práce.

V závere zosumarizujeme praktickú časť diplomovej práce s odporúčaniami do praxe.

Tému Podpora univerzít zo zdrojov Politiky súdržnosti som si vybral, nakoľko je veľmi aktuálna a súvisí s problematikou Európskej únie, je súčasťou regionálnej politiky, ktorá je založená na solidarite a súdržnosti regiónov aj oblasti rozvoja výskumu a vedy, má široký potenciál a možnosti ďalšieho pokračovania.

1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

V prvej kapitole tejto diplomovej práce „Podpora univerzít zo zdrojov Politiky súdržnosti“ si rozoberieme súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí. Uvedieme si princíp Politiky súdržnosti, ako funguje financovanie vysokých škôl na území Slovenskej republiky z pohľadu platnej legislatívy, úlohu univerzít v regionálnom rozvoji a zameriame sa na niektoré argumenty, ktoré sú v prospech financovania vysokých škôl zo strany štátu v Slovenskej a v Českej republike a princíp vyrovnávania regionálnych rozdielov. Tieto skutočnosti nám pomôžu pochopiť problematiku podpory univerzít zo zdrojov politiky súdržnosti.

1.1 Úloha univerzít v regionálnom rozvoji

Univerzity majú významné postavenie v rozvoji akejkolvek súčasti spoločnosti. Či už má vplyv na jednotlivca, pracovnú skupinu, kraje, či dokonca samotný štát. Táto inštitúcia poskytuje terciárne vzdelanie skrz prednášanie poznatkov a rozširovanie obzorov v danej problematike. Podnecuje u ľudí, teda žiakov, dnes mimoriadne cenené kritické myslenie vďaka či už samostatnej práci jednotlivca, alebo aj práci v skupinách. Pripravuje žiakov na následnú prax, ktorá ich čaká, kde sa môžu stretnúť s podobnými situáciami, avšak vďaka prostrediu, v ktorom sa na univerzite nachádzali, na ne budú pripravení.

Keď sa na úlohu univerzít pozrieme zo strany výskumných pracovníkov, tak pridáme k zisteniu, že okrem prenášania znalostí tu funguje aj výskumná činnosť, ktorá prináša verejnosti ďalšie nové poznatky, ktoré sú využiteľné v bežnej praxi napríklad aj pre firmy na pracovnom trhu.

V ideálnom scenári, tým, že na vysokých školách sa pripravuje množstvo žiakov na následný vstup na trh práce, obohatených o mnohé znalosti, ktoré neskôr môžu využiť či už v existujúcich firmách, no dokonca ich môžu aj pretaviť do nejakej svojej činnosti a podnikat', plní univerzita dôležitú úlohu v rozvoji či už regiónu, no študenti môžu aj vykročiť do sveta a predat' tieto nápady do zahraničia.¹

Hlavné úlohy univerzít v regionálnom rozvoji teda môžeme chápať ako:²

- produkujú vzdelaný ľudský kapitál a intelektuálne bohatstvo,

¹ MIŠÚNOVÁ, E. KOREC, P., 2019. Univerzity ako aktér regionálneho rozvoja: Teoretické poznámky. In *actageographica.sk* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: http://www.actageographica.sk/stiahnutie/63_2_04_Misunova_Korec.pdf

² Tamtiež

- zdroj inovácií a vedecko-výskumných aktivít,
- garant transferu poznatkov do regiónu v súkromnej aj verejnej sfére.

V zahraničných krajinách ako sú Dánsko, Portugalsko, Holandsko a Španielsko sa univerzity v regionálnom rozvoji podieľajú na implementácii znalostí do fungujúcich firiem, a tie môžu práve investovať do výskumnej činnosti vysokých škôl. Vďaka tejto aktivite môžu vzniknúť napríklad výskumné centrá, alebo aj spolupráca rektorov s top manažermi v daných podnikateľských oblastiach, či dokonca aj s tvorcami politík, ktorá môže posunúť región dopredu.³

Univerzity sú teda základným zdrojom vzdelávania a odbornej prípravy, ktorá je kľúčovým faktorom pre ekonomický rozvoj regiónov. Absolventi univerzít tvoria kvalifikovanú pracovnú silu, ktorá je schopná reagovať na meniace sa potreby trhu práce. Univerzity môžu spolupracovať s miestnymi podnikmi a priemyselnými odvetvami, aby zaistili, že vzdelanie, ktoré poskytujú, zodpovedá aktuálnym potrebám regionálnej ekonomiky.

Vedecký výskum vykonávaný univerzitami má potenciál vytvárať nové technológie, metódy a znalosti, ktoré môžu podporovať inovácie a konkurencieschopnosť regiónu. Vysoké školy môžu byť kľúčovými hráčmi v transfere technológií a znalostí do praxe a podporovať rozvoj startupových projektov a malých a stredných podnikov v regióne. Týmto spôsobom prispievajú k tvorbe nových pracovných miest a posilňujú ekonomický potenciál regiónu.

Taktiež by univerzity mali aktívne spolupracovať s miestnymi priemyselnými a obchodnými subjektami, aby identifikovali spoločné záujmy a potreby. Táto spolupráca môže zahŕňať zdieľanie zdrojov, spoločné projekty výskumu a vývoja, a tiež zapojenie študentov do reálneho pracovného prostredia. Tieto iniciatívy môžu prispieť k rozvoju inovačného ekosystému a zlepšenie konkurencieschopnosti regiónu.

Málo spomínaný fakt je, že univerzity nie sú len centrom vzdelania a výskumu, ale aj kultúrnym a sociálnym motorom, kde sa stretávajú študenti a zamestnanci z rôzneho sociálneho pozadia. Vysoké školy majú vo svojom repertoári kultúrne akcie, umelecké

³ FONSECA, L. NIETH, L., 2021. The role of universities in regional development strategies: A comparison across actors and policy stages. In *journals.sagepub.com* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0969776421999743>

projekty, komunitné aktivity, ktoré obohacujú život v regióne. Tieto kultúrne aspekty môžu prilákať talenty, podporovať turizmus a posilniť obraz o regióne.⁴

Keď teda zúžime ponímanie úlohy vysokých škôl v regionálnom rozvoji, vyjdú nám tri hlavné činnosti:⁵

- vzdelanie,
- výskum,
- angažovanie sa v regionálnom rozvoji.

Zatiaľ čo vzdelávanie a výskum sa orientujú prevažne na zvýšenie ekonomického rozvoja, angažovanie sa v regionálnom rozvoji zahŕňa aj ďalšie pôsobenie univerzity v regióne, ktoré môže mať za následok rozvoj kvality života obyvateľov regiónu alebo zvýšenie efektivity verejných služieb.

Dôležitým prvkom v prípade úlohy univerzít v regionálnom rozvoji je priestor, v ktorom pôsobia a dopad univerzity naň a zároveň či aktivity, ktoré prevádzkuje, sú v súlade s jeho potrebami. V prípade nesúladu môže nastať situácia, kedy sa na univerzite vzdelávajú študenti, ktorí nemajú v pláne ďalej rozvíjať región alebo vykonávaný výskum nereflektuje potreby regionálnych firiem čo má za následok, že ekonomický efekt z investícií do výskumu a vývoja sa realizuje mimo regiónu alebo sa neuskutoční vôbec.

⁴ MARGINSON, S., 2014. Higher education and public good. In *springer.com* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-94-6209-746-9_5

⁵ HANOVA, M, a kol., 2016. Posilnenie úlohy vysokých škôl v regiónoch. In *minedu.sk* [online]. [Cit. 2024-04-20]. Dostupné online: <https://www.minedu.sk/data/att/dc8/10143.b07fec.pdf>

Kľúčový prvok regionálneho rozvoja	Úloha tvorby	Úloha v rozvoji
Regionálna aglomerácia, alebo zoskupenie priemyslu	Kapitalizácia znalostí a projekty tvoriace kapitál zamerané na zakladanie firiem a umiestňovanie nových a existujúcich firiem v blízkosti univerzity	Podnikateľské aktivity, ako aj regionálne zameraná výučba a výskum, ktoré nemusia byť nevyhnutne spojené s projektmi tvoriacimi kapitál
Tvorba ľudského kapitálu	Integrácia vzdelávania a aktivít na kapitalizáciu vedomostí, konkrétne zakladanie firiem prostredníctvom výučbových inkubátorov Rozvoj bežných, či pokročilých tréningových programov pre podporu zakladania firiem a medzi-inštitucionálnu mobilitu organizácii a ľudí	Silnejšie regionálne zameranie na nábor študentov a udržanie absolventov Vzdelávacie programy prispôsobené potrebám zručností v regióne Učebné procesy s regionálnymi informáciami
Pridružené riadenie	Hnacia sila regionálnej inovačnej stratégie, zameraná na projekty kapitalizácie znalostí a tvorby kapitálu analýzou silných a slabých stránok a spoluprácou priemyslu a vlády vytvoriť inovačnú stratégiu	Vytváranie regionálnych sietí a inštitucionálnych kapacít prostredníctvom účasti zamestnancov v externých orgánoch, ktoré poskytujú informácie a analýzy na podporu rozhodovania a sprostredkovanie vytvárania sietí medzi národnými a medzinárodnými kontaktmi a kľúčovými regionálnymi aktérmi
Angažovanie sa v regionálnom rozvoji	Tradícia prepojení medzi univerzitami a priemyslom, zahŕňajúca kapitalizáciu znalostí	Tradícia prepojení medzi univerzitami a priemyslom, vrátane kapitalizácie znalostí a inej spolupráce v oblasti výskumu

Tabuľka 1 Analýza úlohy univerzít vo vzťahu k inováciám Zdroj: Preložené GUNASEKARA, C. 2006. *Reframing the role of Universities in the Development of Regional Innovation Systems*. In *The Journal of Technology Transfer* 31, 101-113 [Cit. 2024-04-20]. Dostupné online: <https://www.proquest.com/scholarly-journals/reframing-role-universities-development-regional/docview/203627750/se-2?accountid=59680>

1.1.1 Triple helix model

V prípade vzťahu medzi vládou, firmami a univerzitami nemožno opomenúť *Triple helix* model. Tento model popisuje organizačné a inštitucionálne usporiadanie kľúčových aktérov, ktorí majú na starosti konkurencieschopnosť regiónov. Univerzity ako tvorcovia nových poznatkov a inovácii by mali úzko spolupracovať s firmami, ktoré fungujú na trhu za podpory od vlády. Slúži na analytické zhodnotenie vnútornej ekológie a vývoja troch aktérov a ich vzájomných vzťahov.

Na fungovanie takéhoto modelu je dôležité, aby jednotliví aktéri naň boli pripravení, to znamená, že zo strany vlády by mala byť pripravená legislatíva tak, aby k tejto spolupráci mohlo dôjsť. V prípade firiem, tie musia byť ochotné prijať poznatky z výskumu a inovácií a implementovať ich do svojho výrobného procesu. Univerzity by sa taktiež nemali orientovať len na svoju vedecko-výskumnú činnosť ale aj na fungovanie podnikateľských činností.

Jedným z veľmi dôležitých aspektov, ktoré treba brať do úvahy v prípade triple helix modelu je vzájomný rešpekt medzi aktérmi v ňom. Nie je možné maximalizovať jeho účinnosť v prípade, že by jedna zo zúčastnených strán neprispela adekvátnou mierou.

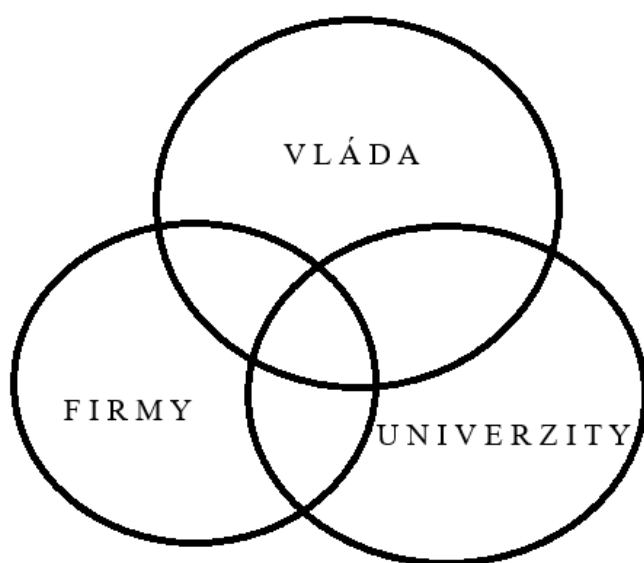
Tu sa dostávame k problému s triple helix modelom. Jedným z problémov býva nesúlad medzi sférami univerzít a firiem. Príčinou môžu byť odlišné systémy hodnôt, kritéria pre výber pracovníkov, hodnotenie úspechu, či časové ohraničenie získania výsledkov. Tieto dôvody môžu viesť k vzájomnej nedôvere a majú za následok neochotu spolupracovať.

Cieľom triple helix modelu je najmä podpora vzniku znalostnej ekonomiky a inovácií. Na to však treba investovať finančné prostriedky do univerzitného vzdelávania, vedy a výskumu.⁶

Vo vzťahu s vyrovnávaním regionálnych rozdielov prispieva Triple helix model vďaka mechanizmom ako lokalizované inovačné systémy, ktoré vznikajú vďaka vzájomným vzťahom v rámci neho. V rámci regiónov môžu vznikať takéto systémy, ktoré sa orientujú na silné stránky, či potreby daného regiónu a vďaka nemu môžu vyrovnávať regionálne rozdiely využívaním lokálnych zdrojov. Ďalším dôležitým mechanizmom je rozvoj

⁶ MIŠŮNOVÁ, E. KOREC, P., 2019. Univerzity ako aktér regionálneho rozvoja: Teoretické poznámky. In *actageographica.sk* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: http://www.actageographica.sk/stiahnutie/63_2_04_Misunova_Korec.pdf

infraštruktúry, prevažne univerzitnej ako sú napríklad vedecké parky, výskumné inkubátory, ktoré môžu fungovať ako podporné útočisko pre startupy, či už existujúce firmy, a tým podporovať vyrovňovanie regionálnych rozdielov. Vyrovnaný regionálny rast je jedným zo zásadných prínosov v rámci vyrovňovania regionálnych rozdielov, ak hovoríme o prínosoch fungovania triple helix modelu. Benefitujú z toho všetci aktéri v rámci neho a to najmä v krajinách, ktoré majú vysoké regionálne rozdiely a pomáha im získavať rovnaké príležitosti pre inovácie a rozvoj.⁷

Obrázok 1 Zobrazenie fungovania Triple helix modelu Zdroj: vlastné spracovanie autora

1.2 Podpora univerzít zo strany štátu

Financovanie univerzít môže fungovať aj na inom princípe ako na financovaní zo strany štátu, a tak fungujú napríklad súkromné univerzity, ktoré sú financované práve zo školného, ktoré platia študenti, alebo iných aktivít, ktoré univerzita prevádzkuje. My sa však v tejto časti kapitoly pozrieme na argumenty, ktoré sú v prospech financovania univerzity štátom.

Prístup k vzdelaniu je jednoduchší v prípade financovania univerzity štátom, keďže je pre žiakov terciárne vzdelanie finančne prístupnejšie ako v prípade, kedy by si štúdium

⁷ LEYDERSDORF, L., 2021. The Evolutionary Dynamics of Discursive Knowledge: Communication-Theoretical Perspectives on an Empirical Philosophy of Science. In *springer.com* [online]. [Cit. 2024-06-27]. Dostupné online: http://ersearch.cvtisr.sk/permalink/f/15b0jje/TN_cdi_askewsholts_vlebooks_9783030599515

museli hradit' sami, resp. školné hradí za študenta štát, ak študent spĺňa podmienku štandardnej dĺžky štúdia.⁸

Ako sme si v predošlej časti kapitoly rozobrali, univerzity veľkou mierou prispievajú v oblasti **ekonomického rozvoja**. V rôznych oblastiach ako napríklad produkcia ľudského kapitálu pre trh práce, rozvoj znalostí, prínos inovácií, či vykonávaním výskumu. Kvalitné vzdelanie pre študentov pomáha pri rozvoji kvalifikovanej pracovnej sily, ktorá je nevyhnutná pre konkurencieschopnosť krajiny v globálnom hospodárstve.⁹

Štát by nemal opomenúť fakt, že sa na univerzitách vykonáva **výskum** a tvoria **inovácie**, z ktorých plynú výhody pre celú spoločnosť. Štátna podpora, ktorá ide univerzitám pomáha vykonávať výskum na globálnej úrovni, čo prispieva k technologickým inováciám a vývoju nových riešení v dôležitých priemyselných odvetviach.¹⁰

Jedným z najdôležitejších aspektov, ktorý môžeme vnímať vo vzdelaní, že pôsobí pre **verejný prospech**, teda výhody zo vzdelaného obyvateľstva poskytuje blahobyt pre celý štát.¹¹

1.3 Financovanie vysokých škôl z pohľadu platnej legislatívy

Financovanie vysokých škôl na území Slovenskej republiky upravuje *Zákon o vysokých školách číslo 131/2002 Z.z.*. Taktiež bližšie určuje druhy vysokých škôl, ktoré sa môžu v Slovenskej republike prevádzkovať. Sú to:¹²

- verejné vysoké školy,
- štátne vysoké školy,
- súkromné vysoké školy.

Súkromné vysoké školy si podľa zákona finančné prostriedky na svoju vzdelávaciu, výskumnú, vývojovú alebo umeleckú a ďalšiu tvorivú činnosť zabezpečujú vlastným

⁸ MARSHALL, S. J., 2018. Shaping the university of the future. In *thuvienso.hoasen.edu.vn* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://thuvienso.hoasen.edu.vn/bitstream/handle/123456789/8308/Contents.pdf?sequence=4>

⁹ VALERO, A. VAN REENEN, J., 2018. The economic impact of universities: Evidence from across the globe. In *sciencedirect.com* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0272775718300414>

¹⁰ CHIRIKOV, I., 2013. Research universities as knowledge networks: the role of institutional research. In *tandfonline.com* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03075079.2013.773778>

¹¹ MARGINSON, S., 2014. Higher education and public good. In *springer.com* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-94-6209-746-9_5

¹² Zákon 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene doplnení niektorých zákonov

spôsobom. Financovanie verejných a štátnych vysokých škôl je v spomínanom zákone určené nasledovne:¹³

- verejným vysokým školám prostredníctvom kapitoly ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže alebo iných ministerstiev,
- vojenským vysokým školám prostredníctvom kapitoly ministerstva obrany,
- policajným vysokým školám prostredníctvom kapitoly ministerstva vnútra,
- zdravotníckym vysokým školám prostredníctvom kapitoly ministerstva zdravotníctva.

Okrem toho je v uvedenom zákone taktiež vysvetlené, že verejné vysoké školy môžu ako zdroj financovania využiť aj úvery od bánk na výskumnú a vývojovú činnosť, a taktiež na financovanie výdavkov, avšak na splátku úverov nie je možné použiť finančné prostriedky z dotácií zo štátneho rozpočtu. Financovanie vedy a techniky sa realizuje prostredníctvom *Agentúry na podporu výskumu a vývoja*, čo je organizácia *Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky* určená práve na podporu výskumu a vývoja.¹⁴

Agentúra na podporu výskumu a vývoja (APVV) je jedinou národnou grantovou agentúrou na území Slovenskej republiky, ktorá poskytuje finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu. Jej poslaním je podporovať prvotriedny základný výskum, aplikovaný výskum a vývoj v jednotlivých oboroch vedy a techniky, uskutočňovaných na vysokých školách, naplňovať ciele v súlade s dlhodobým zámerom štátnej vednej a technickej politiky a stimulovať účasť subjektov výskumu a vývoja v Slovenskej republike v európskych programoch a iniciatívach a taktiež spoluprácu viacerých strán v oblasti vedy a techniky.¹⁵

Ako ďalšiu agentúru, ktorá má vplyv na financovanie vysokých škôl môžeme uviesť *Vedeckú grantovú agentúru Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Slovenskej akadémie vied (VEGA)*, ktorá môže rozhodovať o rozdelení grantov,

¹³ Tamtiež

¹⁴ FINANCOVANIE VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA, 2023. Financovanie vysokoškolského vzdelávania. In *eurydice.eacea.ec.europa.eu* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/sk/national-education-systems/slovakia/financovanie-vysokoskolskeho-vzdelavania>

¹⁵ AGENTÚRA NA PODPORU VÝSKUMU A VÝVOJA, 2024. O nás. In *apvv.sk* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.apvv.sk/agentura/o-nas.html>

respektíve o výške dotácie pre vedecké projekty na vysokých školách ale aj Slovenskej akadémii vied.¹⁶

Pre túto diplomovú prácu budú relevantné univerzity na území Slovenskej republiky a Českej republiky. Financovanie vysokých škôl v Českej republike sa od financovania vysokých škôl v Slovenskej republike v dôležitých bodoch nelíšia. Zákon, ktorý popisuje financovanie vysokých škôl v Českej republike je *Zákon číslo 111/1998 Sb.*¹⁷

1.4 Politika súdržnosti

Stratégia Európskej únie na pomoc a podporu rozvoja členských štátov a regiónov sa nazýva Politika súdržnosti. Politika súdržnosti má za cieľ posilňovať hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť zmenšovaním rozdielov v stupni rozvoja medzi regiónmi s osobitným dôrazom na regióny vidieka, regióny, ktoré vplyvom zmeny v priemysle zaostávajú a regióny závažne a trvalo znevýhodnené prírodnými a demografickými podmienkami.¹⁸

Pre obdobie 2014-2020 je zadefinovaných 11 tematických cieľov Politiky súdržnosti:¹⁹

- posilnenie výskumu, technologického vývoja a inovácií,
- zlepšenie prístupu k informačným a komunikačným technológiám a zvýšenie ich používania a kvality,
- zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov,
- podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo,
- podpora prispôsobenia sa zmene klímy, prevencie a riadenia rizík,
- zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov,
- podpora trvalo udržateľnej dopravy a zlepšovanie sieťových infraštruktúr,
- podpora trvalo udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a podpora pracovnej mobility,

¹⁶ MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2024. Vedecká grantová agentúra MŠVVaŠ SR a SAV (VEGA). In *minedu.sk* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.minedu.sk/vedecka-grantova-agentura-msvvas-sr-a-sav-vega/>

¹⁷ Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů

¹⁸ MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2024. Politika súdržnosti EÚ. In *mirri.gov.sk* [online]. [Cit. 2024-04-25]. Dostupné online: <https://mirri.gov.sk/sekcije/cko/politika-sudrznosti-eu/>

¹⁹ MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2014. Úvod do politiky súdržnosti. In *mirri.gov.sk* [online]. [Cit. 2024-04-25]. Dostupné online: https://mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2018/11/basic_2014_sk.pdf

- podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a ľubovoľnej diskriminácii,
- investície do vzdelávania, školení a celoživotného vzdelávania,
- zlepšenie efektívnosti verejnej správy.

Prioritné oblasti programového obdobia 2014-2020 pre podmienky SR sú:²⁰

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie,
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce,
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov,
- moderná a profesionálna verejná správa.

Vykonávanie týchto priorít je skrz operačné programy Investovanie do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca.

Pod operačný program Investovanie do rastu a zamestnanosti spadajú:²¹

- OP Výskum a inovácie,
- OP Integrovaná infraštruktúra,
- OP Ľudské zdroje,
- OP Kvalita životného prostredia,
- Integrovaný regionálny operačný program,
- OP Efektívna verejná správa,
- OP Technická pomoc.

Pod operačný program Európska územná spolupráca spadajú:

- Programy cezhraničnej spolupráce,
- Programy nadnárodnej spolupráce,
- Programy medziregionálnej spolupráce.

Fondy, o ktoré sa táto diplomová práca opiera sú **najmä Európsky fond pre regionálny rozvoj a Európsky sociálny fond**. Zatiaľ čo Európsky fond pre regionálny rozvoj sa zameriava na modernizáciu a posilňovanie hospodárstva a podporuje infraštruktúrne projekty, ako napr. výstavbu, Európsky sociálny fond podporuje aktivity

²⁰ EU PROJEKTY, 2024. Programovacie obdobie 2014-2020. In *euprojekty.sk*[online]. [Cit. 2024-04-25] Dostupné online: <https://www.euprojekty.sk/operacne-programy-2014-2020/>

²¹ PARTNERSKÁ DOHODA, 2015. Operačné programy. In *partnerskadohoda.gov.sk* [online]. [Cit. 2024-04-25] Dostupné online: <https://www.partnerskadohoda.gov.sk/operacne-programy/>

v oblasti zamestnanosti a rozvoja ľudských zdrojov, teda neinfraštruktúrne projekty, napr. rekvalifikácia nezamestnaných, programy pre osoby so zdravotným znevýhodnením, či tvorba inovatívnych vzdelávacích programov.²²

1.4.1 Vznik Politiky súdržnosti

Počiatky Politiky súdržnosti siahajú do roku 1975, kedy vznikol Európsky fond regionálneho rozvoja, ktorý mal spočiatku malý rozpočet na financovanie projektov v rámci domácich regionálnych politík členských štátov. Od roku 1984 sa finančné prostriedky začali čoraz viac využívať na programy realizované buď z iniciatívy Európskeho hospodárskeho spoločenstva, alebo z iniciatívy členských štátov. V tomto období sa začali pilotne realizovať aj integrované rozvojové operácie, ktoré predznamovali model štrukturálnych fondov zavedený v roku 1988. Reforma z roku 1988 značila príchod Politiky súdržnosti ako samostatnej hlavnej politiky Európskej únie, ktorá sa opiera o záväzok Zmluvy o súdržnosti, značný rozpočet a začlenenie všetkých štrukturálnych fondov do spoločného rámca riadenia. Veľkým prínosom boli zásady, ktoré sa presadzujú dodnes ako zameranie na menej rozvinuté regióny, programovanie prostredníctvom viacročných stratégií, partnerstvo s nižšími územnými celkami, hospodárskymi a sociálnymi subjektmi a občianskou spoločnosťou a doplnkovosť, aby sa zabezpečilo, že financovanie Európskej únie nenahradí financovanie na vnútroštátnej úrovni.

Realizácia financovania prebieha prostredníctvom takzvaného zdieľaného hospodárenia: viacročné programy vypracúvajú vnútroštátne a regionálne orgány, ale pod dohľadom Európskej komisie, a realizujú sa prostredníctvom projektov, ktoré spĺňajú stanovené strategické ciele a úlohy. Dosah politiky na regionálnej a miestnej úrovni je rozsiahly, v období 2014-2020 sa z Politiky súdržnosti financovalo viac ako 392 operačných programov a približne 1,5 milióna projektov, ktoré spravovalo približne 500000 príjemcov.²³

²² DOTACE EU, 2024. Informace o Fondech. In *dotaceeu.com* [online]. [Cit. 2024-05-01] Dostupné online: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech>

²³ EUROPEAN COURT OF AUDITORS, 2022. Cohesion policy – Where has it come from? Where is it going? In *medium.com* [online]. [Cit. 2024-04-25] Dostupné online: <https://euauditors.medium.com/cohesion-policy-where-has-it-come-from-where-is-it-going-79aa681dd583>

1.4.2 Priority Slovenskej republiky pre Politiku súdržnosti na programové obdobie 2014-2020 súvisiace so vzdelávaním, výskumom a inováciami

Pre oblasť vzdelávania, sociálnej inklúzie a zamestnanosti bol v rámci **OP Ľudské zdroje** je definovaný **globálny cieľ** podporiť rozvoj ľudských zdrojov, celoživotného učenia a ich plnohodnotného začlenenia sa na trh práce na zlepšenie ich sociálnej situácie. V rámci neho boli zverejnené tri výzvy, v ktorom boli oprávnení žiadatelia vysoké školy, čo popisuje Príloha č. 1.

Celková alokácia operačného programu Ľudské zdroje bola vo výške 2 929 999 089 EUR, no na oblasť vzdelávania bolo vyčlenených 369 511 004 EUR. Uvedená alokácia finančných prostriedkov bola stanovená na zvýšenie kvality vysokoškolského vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie vysokoškolského vzdelávania s potrebami trhu práce.²⁴

Prioritné osi operačného programu Ľudské zdroje 2014-2020 sú:

- **Vzdelávanie,**
- iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí,
- zamestnanosť,
- sociálne začlenenie,
- integrácia marginalizovaných rómskych komunít,
- technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít,
- technická pomoc.

Pre **prioritnú os 1 Vzdelávanie** je jedným z tematických cieľov investovanie do vzdelania, školení a do odbornej prípravy, ako aj do zručností a celoživotného vzdelávania s investičnými prioritami ako zlepšenie kvality, efektívnosti a prístupu k terciárnemu a ekvivalentnému vzdelávaniu s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania najmä v prípade znevýhodnených skupín. Špecifický cieľ pod touto prioritou je **zvýšiť kvalitu vysokoškolského vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja** s cieľom dosiahnuť prepojenie vysokoškolského vzdelávania s potrebami trhu práce.

²⁴ MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2024. Operačný program Ľudské zdroje. In [minedu.sk](https://www.minedu.sk) [online]. [Cit. 2024-06-14] Dostupné online: <https://www.minedu.sk/operacny-program-ludske-zdroje/>

Ukazovatele výsledku pre tento špecifický cieľ sú:²⁵

- počet zavedených profesijne orientovaných bakalárskych programov vo viac a menej rozvinutých regiónoch,
- počet vytvorených partnerstiev prepájajúcich vysoké školy a podnikovú sféru, fungujúcich 18 mesiacov po ukončení projektu vo viac a menej rozvinutých regiónoch,
- podiel absolventov zavedených profesijne orientovaných bakalárskych programov, ktorí zamestnali 6 mesiacov po absolvovaní projektu vo viac a menej rozvinutých regiónoch,
- počet absolventov podporených profesijne orientovaných bakalárskych programov vo viac a menej rozvinutých regiónoch,
- počet študentov vysokej školy študujúcich v pedagogických učiteľských študijných programoch, ktorí si prostredníctvom aktivít zvýšili kompetencie potrebné na výkon učiteľského povolania vo viac a menej rozvinutých regiónoch,
- počet podporených škôl, ktoré prostredníctvom aktivít zvýšili kvalitu pedagogických učiteľských študijných programov vo viac a menej rozvinutých regiónoch.

Zámerom tohto cieľa je zosúladiť vzdelávanie s potrebami trhu práce. Pripravenosť absolventov reflektovať požiadavky trhu práce je veľmi dôležitý aspekt aj z pohľadu voľného pohybu osôb, ktorý je jedným z hlavných pilierov Európskej únie.

Aktivity, ktoré môžeme zahrnúť pre tento cieľ sú:²⁶

- podpora manažérskych/podnikateľských, inovačných a riešiteľských schopností v rámci vyššieho vzdelávania,
- aktivity na zmenu popisov študijných odborov podľa požiadaviek zamestnávateľov,
- aktivity odbornej praxe resp. stáže študentov, a výskumných pracovníkov v zamestnávateľskom sektore,

²⁵ PARTNERSKÁ DOHODA, 2015. Operačný program Ľudské zdroje na programové obdobie 2014-2020. In *partnerskadohoda.gov.sk* [online]. [Cit. 2024-04-25] Dostupné online: <https://www.partnerskadohoda.gov.sk/operacny-program-ludske-zdoje/?csrt=5912338602438703240>

²⁶ Tamtiež

- aktivity na prípravu expertov pre vysokoškolské centrá prepájajúce vysoké školy a podniky v regiónoch vo forme špecializovaných výučbových zariadení a verejných vysokých škôl a špecializovaných výskumných a vývojových pracovísk, ako aj špecializovaných umeleckých pracovísk,
- tvorba a inovácia študijných programov s dôrazom na potreby trhu práce vrátane prakticky zameraných bakalárskych študijných programov a ďalšieho vzdelávania v spolupráci so súkromným sektorom a s organizáciami zastupujúcimi podnikateľský sektor, malé a stredné podnikanie,
- podpora zlepšovania vnútorných systémov zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania zohľadňujúcich prepájanie s praxou,
- podpora projektov vysokých škôl na identifikáciu a odstraňovanie bariér v prístupe k štúdiu osôb so špecifickými potrebami – dostupnosť materiálov,
- sieťovanie a vzdelávanie zamestnancov vysokých škôl pre študentov so špecifickými potrebami,
- poradenstvo pre študentov so špecifickými potrebami vrátane študentov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- monitoring, evaluácia, tvorba a zavádzanie štandardov zabezpečenia kvality,
- podpora inovatívnych a alternatívnych foriem vzdelávania a vyučovacích metód.

V oblasti **výskumu a vývoja** bol zriadený **Operačný program Výskum a inovácie**, ktorého prostriedky sú určené na technologický rozvoj a zvyšovanie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, najmä v menej rozvinutých regiónoch. Z európskych finančných prostriedkov sú financované aj výskumno-vzdelávacie, inovačné a podnikateľské kapacity v Bratislavskom kraji. Tento operačný program bol v gescii *Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky*. V roku 2019 prebehlo zlúčenie s **operačným programom Integrovaná infraštruktúra**.²⁷ Výzvy, v ktorých figurovali vysoké školy ako oprávnení žiadatelia sú vypísaní v Prílohe č. 2. Finančné

²⁷ MINISTERSTVO DOPRAVY SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2019. Európska komisia schválila zlúčenie operačných programov. In *opii.gov.sk* [online]. [Cit. 2024-06-14] Dostupné online: <https://www.opii.gov.sk/tlacove-spravy/europska-komisia-schvalila-zlucenie-operacnych-programov>

prostriedky alokované pre operačný program Výskum a inovácie zo zdrojov Európskej únie predstavovali 2 266 776 537 EUR, z čoho tri štvrtiny boli určené práve na posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií.²⁸

Operačný program Výskum a inovácie má prioritné osi:²⁹

- Podpora výskumu, vývoja a inovácií
- Podpora výskumu, vývoja a inovácií v Bratislavskom kraji
- Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu malých a stredných podnikov
- Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu malých a stredných podnikov v Bratislavskom kraji

1.4.3 Priority Českej republiky pre Politiku súdržnosti na programové obdobie 2014-2020 súvisiace so vzdelávaním, výskumom a inováciami

V prípade aktivít súvisiacimi so vzdelávaním výskumom a inováciami Česká republika zriadila **Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání**, ktorý je viacročným tematickým programom v gescii *Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy*, v rámci ktorého je možné v programovom období 2014-2020 čerpať finančné prostriedky z Európskych štrukturálnych a investičných fondov. Výzvy z tohto OP sú vypísané v Prílohe č. 3. Kľúčovým princípom je rozvoj ľudských zdrojov pre znalostnú ekonomiku v sociálne súdržnej spoločnosti, na ktorý nadväzujú témy podpory kvalitného výskumu, pre ktorý kvalifikovaná pracovná sila predstavuje kľúčový vstupný faktor. Intervencie v oblasti vzdelávania budú zároveň podporené systémovými zmenami, ktoré smerujú ku skvalitneniu vzdelávacieho systému.³⁰

Oblasti, ktoré program zahŕňa sú:

- podpora rovnosti a kvality vo vzdelávaní,

²⁸ VÝSKUMNÁ AGENTÚRA, 2019. Operačný program Výskum a inovácie / Operačný program integrovaná infraštruktúra. In *vyskumnaagentura.sk* [online]. [Cit. 2024-06-14] Dostupné online: https://www.vyskumnaagentura.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=41&Itemid=299&lang=sk

²⁹ MINISTERSTVO VNÚTRA SR, 2024. Operačný program výskum a inovácie 2014-2020. In *minv.sk* [online]. [Cit. 2024-05-01] Dostupné online: <https://www.minv.sk/?operacny-program-vyskum-a-inovacie>

³⁰ MATEMATICKO-FYZIKÁLNÍ FAKULTA UNIVERZITA KARLOVA, 2024. Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání. In *mff.cuni.cz* [online]. [Cit. 2024-05-01] Dostupné online: <https://www.mff.cuni.cz/cs/ogap/projekty-op-vvv>

- rozvoj lepších kompetencií pre trh práce,
- posilnenie kapacít pre kvalitný výskum a jeho prínos pre spoločnosť.

Prioritné osi operačného programu sú:

- Posilňovanie kapacít pre kvalitný výskum
- Rozvoj vysokých škôl a ľudských zdrojov pre výskum a vývoj
- Rovný prístup ku kvalitnému predškolskému, primárnemu a sekundárnemu vzdelávaniu.

Prioritná os 1 je zamierená na dosiahnutie špičkovej úrovne českého výskumu v medzinárodnom meradle, zlepšenie spolupráce vo výskume a skvalitnenie infraštruktúrnych podmienok pre prípravu budúcich výskumných zamestnancov.

Prioritná os 2 sa venuje skvalitneniu a inklúzii vzdelávania na vysokých školách spoločne so skvalitnením strategického riadenia vysokých škôl, rozvoj ľudských zdrojov pre výskum a vývoj, vrátane podpory vyučovania spojeného s výskumom.

Prioritná os 3 je zamierená na vzdelávanie a sociálnu integráciu detí a žiakov so zdravotným, či sociálnym znevýhodnením v rôznych vekových skupinách.

1.5 Oblasť, v ktorých je potrebné podporovať univerzity s ohľadom na Politiku súdržnosti

V súčasnej dobe, keď sa svet neustále mení a technologický pokrok sa stáva pohonnou silou hospodárskeho a spoločenského vývoja, zohrávajú univerzity kľúčovú úlohu vo formovaní budúcnosti. Ich význam nemožno obmedziť len na vzdelávacie inštitúcie, no na centrá intelektuálnej tvorby, výskumu a inovácií, ktoré formujú a posilňujú spoločnosť.

Podpora univerzít nie je len investíciou do vzdelanosti jednotlivcov, ale predstavuje strategický krok smerom k vytváraniu odolnejšieho a konkurencieschopnejšieho spoločenského a ekonomického prostredia. Táto podpora by mala byť cielená a zameraná na oblasti, ktoré môžu mať najväčší pozitívny dopad na rozvoj spoločnosti, inovácií a udržateľného rastu.

V tejto časti diplomovej práce sa teda pozrieme na oblasti, v ktorých je potrebné podporovať univerzity, za účelom naplnenia týchto cieľov.

Finančná podpora je nevyhnutná pre **poskytovanie kvalitného vzdelania a odbornej prípravy** pre študentov. Investície do vzdelávacích programov a moderných foriem výučby umožňujú univerzitám udržiavať sa v súlade s najnovšími trendmi a potrebami trhu práce.³¹

Univerzity majú byť centrom **výskumu a vývoja**. Poskytovanie finančnej podpory pre výskumné projekty a laboratória umožňuje generovať nové poznatky, inovácie a riešenia pre aktuálne výzvy v rôznych odvetviach.³²

Investície do **technologických inkubátorov a transferu vedomostí**, či **technológií** umožňujú prepojiť akademickú sféru s priemyslom a podporujú vznik nových technologických riešení a spoluprácu medzi univerzitami a podnikmi. Tieto procesy vedú k efektívnemu vytváraniu pracovných príležitostí a inovačným projektom.³³

Podpora pre **odborný rozvoj profesorského a výskumného personálu** je dôležitá pre udržanie kvalitnej akademickej sféry a zabezpečuje, aby univerzity boli schopné poskytovať relevantné a aktuálne vzdelanie, pre dnes kladené požiadavky.³⁴

Univerzity by mali byť podporované **v oblastiach**, ktoré sú **klúčové pre ekonomiku danej krajiny**. To zahŕňa podporu odborných programov a výskumu v oblastiach ako informačné technológie, energetika, či pre Slovenské podmienky automobilový priemysel.³⁵

Vysoké školy môžu byť centrami sociálneho rozvoja, ktoré ponúkajú služby komunitě a prispievajú k riešeniu sociálnych problémov. Finančná podpora umožňuje realizovať programy, ktoré zlepšujú životné podmienky v okolitých komunitách, čo reflektuje požiadavky na **rozvoj komunity a prvký spoločenskej zodpovednosti**.³⁶

Podpora pre medzinárodnú výmenu študentov, profesorov a výskumníkov posilňuje **medzinárodnú spoluprácu**, čím univerzitám umožňuje byť súčasťou globálneho

³¹ OECD, 2024. Higher education policy. In *oecd.org* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.oecd.org/education/higher-education-policy/>

³² European commission, 2024. Higher education initiatives. In *education.ec.europa.eu* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://education.ec.europa.eu/education-levels/higher-education/about-higher-education>

³³ INQB, 2024. Kto sme. In *inqb.sk* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.inqb.sk/sk/o-nas/kto-sme>

³⁴ European University Association, 2024. Who we are. In *eua.eu* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://eua.eu/about/who-we-are.html>

³⁵ National academies, 2024. About U.S. Science and Innovation Policy. In *nationalacademies.org* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.nationalacademies.org/us-science-and-innovation-policy/about>

³⁶ Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching, 2024. About. In *carnegiefoundation.org* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.carnegiefoundation.org/about/>

akademického prostredia. Týmto sa prehlbujú vedomosti, no i posilňuje meno samotnej univerzity vo svete.³⁷

Univerzity môžu prispievať k **environmentálnej udržateľnosti** a riešeniu environmentálnych problémov. Vďaka finančnej podpore je možné vytváranie projektov a výskumov zameraného na ochranu životného prostredia na globálnej úrovni.³⁸

Spomínané oblasti sú v súlade s Politikou súdržnosti. Zo štúdie³⁹ avšak vyplýva, že hoci aktivity pod vedením univerzít zvyšujú spoluprácu s miestnymi zainteresovanými stranami, implementácia projektov spojených s Politikou súdržnosti zostáva náročná vzhľadom na **riziká** pri realizácii a prísne usmernenia a politiky v oblasti vysokoškolského vzdelávania, ktoré vedú k prínosnému výskumu.

Kondičiačný faktor	Odhadované riziká pri realizácii projektov v rámci univerzít
Spolupráca	Nežiadúca konkurencia Nedostatok regionálnej koordinácie Nedostatok obchodných partnerov Ťažkosti pri medziregionálnej spolupráci
Administratívne procesy	Nerealistické politické ciele Veľká byrokracia Riziková forma financovania Miera spolufinancovania
Organizačná kultúra univerzity	Zakomponovanie angažovanosti do akademického jadra Nesúlad akademických a regionálnych potrieb Nedostatok akademických/vedeckých výstupov
Výstupy projektu	Nadhodnotené výstupy Nedostatok akademických/vedeckých výstupov Nedostatok komerčných výsledkov

Tabuľka 2 Posudzovanie rizík pri projektoch univerzít Zdroj: Preložené SALOMAA, M., CHARLES, D., 2021. *The University third mission and the European Structural Funds in peripheral regions: Insights from Finland*. In *Science and Public Policy*, Volume 48, 352-363. [Cit. 2024-04-20]. Dostupné online: <https://academic.oup.com/spp/article/48/3/352/6126876>

³⁷ EUROPEAN COMMISSION, 2024. Erasmus +. In. erasmus-plus.ec.europa.eu [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sk/opportunities/opportunities-for-individuals/staff-teaching/school-education-staff-teaching>

³⁸ UN ENVIRONMENT PROGRAMME, 2024. What we do. In [unep.org](https://www.unep.org) [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.unep.org/explore-topics/education-environment/what-we-do/our-offer>

³⁹ SALOMAA, M., CHARLES, D., 2021. *The University third mission and the European Structural Funds in peripheral regions: Insights from Finland*. In *Science and Public Policy*, Volume 48, 352-363. [Cit. 2024-04-20]. Dostupné online: <https://academic.oup.com/spp/article/48/3/352/6126876>

1.6 Vyrovnávanie regionálnych rozdielov

Regionálne rozdiely predstavujú pretrvávajúcu výzvu pre dosiahnutie trvalej prosperity a sociálnej súdržnosti v rámci členských štátov Európskej únie. Politika súdržnosti rieši otázky tejto problematiky a Európska únia preto zavádza rôzne stratégie a politiky zamerané na zmiernenie týchto rozdielov a podporu rozvoja menej rozvinutých regiónov.

Podľa štúdie⁴⁰ sú predmetom pozornosti kohéznej politiky Európskej únie regionálne rozdiely v oblasti ľudského kapitálu a inovácií. Pri hodnotení účinnosti európskej kohéznej politiky v poľských regiónoch v období 2004-2018, sa došlo k výsledkom, že regionálne konvergenčné procesy v oblasti ľudského kapitálu a inovácií vykazovali krátkodobý charakter a v strednodobom horizonte neklesali.

Ak sa však pozrieme na účinnosť regionálnych príspevkov v Európskej únii, môžeme prísť k zisteniu, že niektoré chudobnejšie krajiny, resp. chudobnejšie regióny neťažia z týchto príspevkov tak, ako by sa na prvý pohľad očakávalo. Ako dôvody sa udávajú horšia technologická a inštitucionálna absorpčná kapacita. Autori tejto štúdie navrhujú, aby krajiny, resp. regióny najprv zreformovali absorpčnú kapacitu, čo by malo za následok vyššiu efektivitu v prípade strednodobého, či dlhodobého horizontu.⁴¹

V hodnotení dopadu Politiky súdržnosti pre obdobie 2014-2020 boli zistené výsledky, že menej rozvinuté regióny z tejto politiky najviac profitujú. Aj keď nastane situácia, kedy príspevky idú do viac rozvinutých regiónov môže potiahnuť susediace regióny, ktoré nie sú tak rozvinuté, v dôsledku efektu rozlievania, kedy región, ktorý dostane príspevok môže pozdvihnúť aktivity v okolí.⁴²

Je teda evidentné, že vyrovnávanie regionálnych rozdielov je efektívne, avšak riešenie regionálnych rozdielov je komplexná a dlhodobá úloha, ktorá si vyžaduje úsilie na rôznych úrovniach.

⁴⁰ JAGÓDKA, M., SNARSKA, M., 2022. Should we continue EU Cohesion Policy? The Dilemma of Uneven Development of Polish Regions. In *springer.com* [online]. [Cit. 2024-05-01] Dostupné online: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11205-022-03048-8>

⁴¹ EGGER, P. a kol., 2013. Regional transfers in Europe: Do we need fewer of them or different ones? In *cepr.org* [online]. [Cit. 2024-05-01] Dostupné online: <https://cepr.org/voxeu/columns/regional-transfers-europe-do-we-need-fewer-them-or-different-ones>

⁴² EUROPEAN COMMISSION, 2022. The RHOMOLO impact assessment of the 2014-2020 cohesion policy in the EU regions. In *ec.europa.eu* [online]. [Cit. 2024-05-01] Dostupné online: https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/publications/working-papers/2022/the-rhomolo-impact-assessment-of-the-2014-2020-cohesion-policy-in-the-eu-regions_en

2. Cieľ práce

Z prvej kapitoly tejto diplomovej práce, ktorá bola zameraná na teoretické východisko sme sa dozvedeli základné východiskové informácie, ktoré potrebujeme pre správne pochopenie zamerania tejto diplomovej práce.

Hlavným cieľom diplomovej práce je prostredníctvom kvantitatívnej a kvalitatívnej analýzy zhodnotiť priestorovú distribúciu podpory z príspevkov EÚ pre univerzity v Slovenskej a Českej republike zo zdrojov Politiky súdržnosti v skúmanom období 2014-2020 s dôrazom na počet študentov v jednotlivých krajoch SR a ČR.

3. Metodika práce a metódy skúmania

V nasledujúcej kapitole budeme analyzovať priestorovú distribúciu príspevkov pre univerzity zo zdrojov Politiky súdržnosti pre časové obdobie 2014-2020. Výstupné údaje sme získali z verejne prístupných zdrojov Európskej komisie.⁴³

Následne sme si vyfiltrovali pre kategóriu prijímateľov podľa kľúčového slova „univerzita“ jednotlivo pre Slovenskú republiku a Českú republiku.

V prípade Slovenskej republiky sme po úprave získali konečný výber, ktorý predstavoval 16 prijímateľov - univerzít.

Pre Českú republiku bol postup rovnaký a po úprave konečný výber predstavoval 25 prijímateľov.

Slovenskú a Českú republiku sme rozdelili na jednotlivé kraje, ktoré sme sa rozhodli pre potreby našej diplomovej práce uviesť vo forme NUTS-3, lebo toto rozdelenie je o niečo konkrétnejšie ako NUTS-2, hoci ako je známe, príspevky z Politiky súdržnosti smerujú práve do nich.⁴⁴ Univerzity sme priradili ku korešpondujúcim krajom.

V komparatívnej analýze sa venujeme výške celkového príspevku, výške príspevku na študenta, výške celkového príspevku pre projekty na tému Výskum a inovácie a Vzdelávanie a odborná príprava a taktiež aj výške príspevku na študenta pre tieto projekty, pre skúmané obdobie 2014-2020 podľa jednotlivých krajov. Na základe vypracovanej

⁴³ EURÓPSKA KOMISIA, 2024. Kohesio: Prijímatelia. In *kohesio.ec.europa.eu*. [online]. . [Cit. 2024-04-25]. Dostupné online: <https://kohesio.ec.europa.eu/sk/prijimatelia>

⁴⁴ EUROPEAN COMMISSION, 2016. HDP na regionálnej úrovni. In *ec.europa.eu eu* [online]. [Cit. 2024-04-25]. Dostupné online: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:HDP_na_regionálnej_úrovni

analýzy vyhodnocujeme, či pre menej rozvinuté regióny po prepočte na študenta platí, že získavajú vyšší, či nižší príspevok na študenta, a teda, či výsledky smerujú k princípu vyrovnávania regionálnych rozdielov v SR a ČR.

Pri komparácii skúmaných krajín budeme porovnávať aj vplyv príspevkov na zmenu počtu študentov pred a po skúmanom období korelačnou analýzou, ktoré nám bližšie priblížia vzťah medzi výškou príspevku a zmenou počtu študentov.

Následne vykonáme porovnanie medzi zistenými skutočnými stavmi medzi Slovenskou a Českou republikou.

4. Výsledky práce

4.1 Komparatívna analýza – SR

V tejto časti diplomovej práce sa budeme venovať skúmaniu Slovenskej republiky z pohľadu získavania financovania pre univerzity zo zdrojov Politiky súdržnosti pre skúmané obdobie 2014-2020.

4.1.1 *Prehľad prijímateľov zo zdrojov Politiky súdržnosti*

Zo zdrojov Politiky súdržnosti za obdobie 2014-2020 podľa internetového portálu Európskej komisie čerpalo 16 oprávnených prijímateľov – univerzít.

Podľa Prílohy č. 4 môžeme vidieť, že najviac projektov má Žilinská univerzita v Žiline (34), Univerzita Komenského v Bratislave (19) a Slovenská technická univerzita v Bratislave (18). Najmenej Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre (4), Univerzita J. Selyeho (3) a Katolícka univerzita v Ružomberku (2). Z hľadiska výšky príspevku má prvenstvo Slovenská technická univerzita s 57 480 648 EUR, na druhom mieste Žilinská Univerzita s 52 856 276 EUR a na treťom mieste Univerzita Komenského s čerpaním 27 167 940 EUR. Najnižší príspevok čerpala Katolícka univerzita v Ružomberku so 401 385 EUR a Univerzita J. Selyeho s 1 368 602 EUR a na treťom mieste od konca je Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave vysoká škola, ktorá získala 2 505 495 EUR.

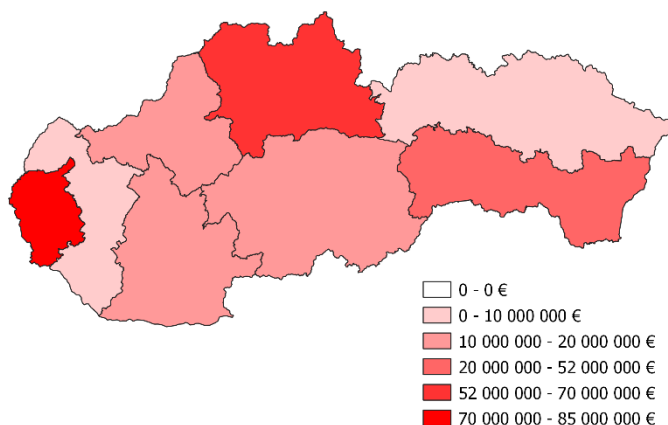
4.1.2 *Príspevok EÚ podľa krajov – priestorová distribúcia*

Podľa Tabuľky 3 môžeme vidieť, že Bratislavský kraj, Žilinský kraj a Košický kraj má celkové čerpanie nad úrovňou 50 miliónov EUR. Trenčiansky kraj, Nitriansky kraj a Banskobystrický kraj sú medzi 10 až 20 miliónmi EUR. Prešovský kraj a Trnavský kraj nedosahujú čerpanie ani 10 miliónov EUR.

Poradie	Kraj	Príspevok za kraj v EUR	Priemerný príspevok na študenta v EUR
1.	Bratislavský kraj	84 648 588	2 343
2.	Žilinský kraj	67 176 621	5 264
3.	Košický kraj	51 587 666	2 767
4.	Trenčiansky kraj	18 004 128	7 593
5.	Nitriansky kraj	12 782 797	770
6.	Banskobystrický kraj	10 913 294	1 025
7.	Prešovský kraj	5 963 842	678
8.	Trnavský kraj	2 505 495	434
SPOLU		253 582 431	

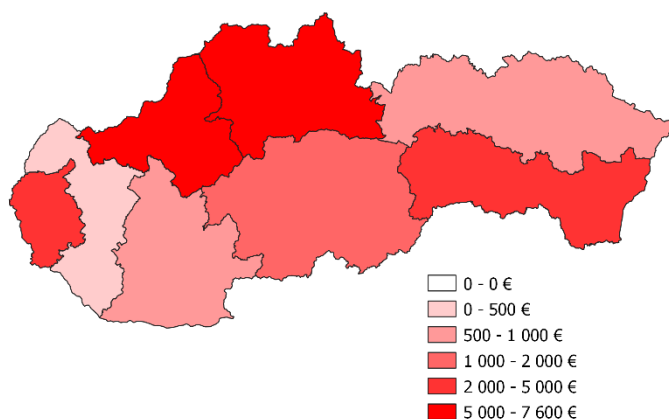
Tabuľka 3 Príspevok EÚ podľa krajov – priestorová distribúcia Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov z portálu Európskej komisie

Na Obrázku 2 je grafické vyjadrenie priestorovej distribúcie celkového príspevku pre jednotlivé kraje.

Obrázok 2 Priestorová distribúcia celkového čerpania podľa krajov Zdroj: vlastné spracovanie autora

Avšak, ak sa pozrieme na priestorovú distribúciu príspevku z fondov Politiky súdržnosti a zoberieme do úvahy priemerný počet študentov za skúmané obdobie (Obrázok 3), môžeme vidieť, že hoci Bratislavský kraj naďalej ostáva s pomerne vysokým čerpaním na študenta (2 343 EUR), tak menej rozvinuté regióny ako Trenčiansky (7 593 EUR), Košický (2 767 EUR) a Žilinský kraj (5 264 EUR) si prilepšili, respektíve predbehli rozvinutý Bratislavský kraj. Prešovský kraj (678 EUR) a Trnavský kraj (434 EUR) ostali naďalej na konci rebríčka.

Obrázok 3 Priestorová distribúcia čerpania podľa krajov na počet študentov v kraji Zdroj: vlastné spracovanie autora

Na základe nášho výskumu môžeme povedať, že hoci kraj môže mať vysoké čerpanie (viď. Obrázok 2), tak reálnu efektívnosť, resp. prínos pri vyrovnávaní regionálnych rozdielov pre daný kraj môže určiť aj aspekt počtu študentov vysokých škôl v danom kraji. (viď. Obrázok 3).

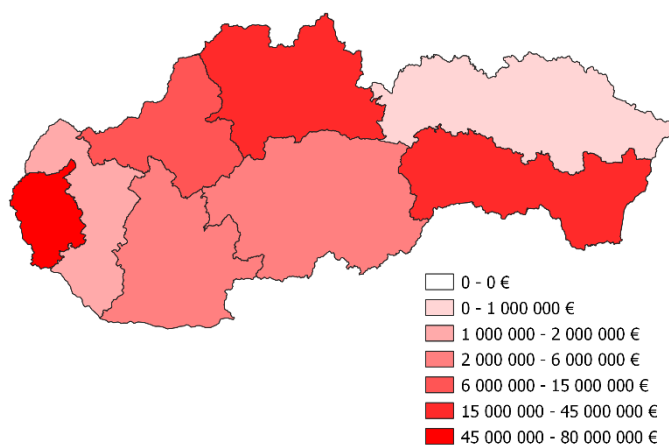
4.1.3. Príspevok EÚ na Výskum a inovácie – priestorová distribúcia

Podľa Tabuľky 4 môžeme vidieť, že najvyššie čerpanie pre projekty s témou Výskum a inovácie má prvenstvo opäť Bratislavský kraj. Košický a Žilinský kraj mali čerpanie do 50 miliónov EUR, Trenčiansky do 15 miliónov EUR a do 10 miliónov EUR mali čerpanie Banskobystrický, Nitriansky a Trnavský kraj. Prešovský kraj nedosahoval čerpanie ani 1 milión EUR.

Poradie	Kraj	Príspevok na Výskum a inovácie v EUR	Priemerný príspevok na študenta na VaI v EUR
1.	Bratislavský kraj	78 382 129	2 170
2.	Košický kraj	42 068 212	2 257
3.	Žilinský kraj	37 347 275	2 926
4.	Trenčiansky kraj	13 898 962	5 862
5.	Banskobystrický kraj	5 588 899	525
6.	Nitriansky kraj	4 926 892	297
7.	Trnavský kraj	1 283 770	222
8.	Prešovský kraj	255 207	29
SPOLU		183 751 350	

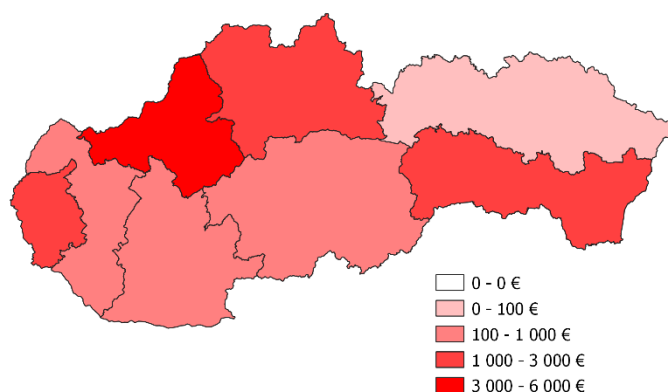
Tabuľka 4 Príspevok EÚ na Výskum a inovácie – priestorová distribúcia Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov z portálu Európskej komisie

Na Obrázku 4 je grafické vyobrazenie priestorovej distribúcie celkového príspevku pre projekty s témou Výskum a inovácie.

Obrázok 4 Priestorová distribúcia čerpania na projekty - Výskum a inovácie podľa krajov Zdroj: vlastné spracovanie autora

Keď sa však pozrieme na priestorovú distribúciu príspevkov na projekty s témou Výskum a inovácie, s akcentom na priemerný počet študentov za obdobie 2014-2020 (Obrázok 5), môžeme vidieť zmeny čerpania príspevku v prospech menej rozvinutých regiónov oproti Bratislavskému kraju (2 170 EUR). Opäť môžeme vyzdvihnúť tie isté kraje ako Trenčiansky (5 862 EUR), Žilinský (2 926 EUR) a Košický kraj (2 257 EUR). Trnavský kraj (222 EUR) kopíruje svoju pozíciu z celkového čerpania na tému Výskum a inovácie a Prešovský kraj má najnižšie čerpanie s výškou iba 29 EUR na študenta za celé obdobie.

Obrázok 5 Priestorová distribúcia čerpania na projekty - Výskum a inovácie podľa krajov na počet študentov v kraji Zdroj: vlastné spracovanie autora

Na základe analýzy je zrejmé, že hoci kraj môže mať vysoké čerpanie, tak reálnu efektívnosť, resp. prínos pre vyrovnávanie regionálnych rozdielov pre daný kraj môže určiť aj aspekt počtu študentov vysokých škôl v kraji.

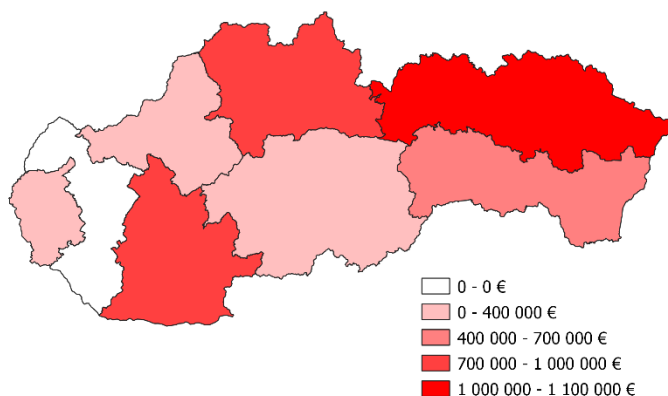
4.1.4. Príspevok EÚ na Vzdelávanie a odbornú prípravu – priestorová distribúcia

Z Tabuľky 5 môžeme pozorovať, že najvyššie čerpanie pre projekty s témou Vzdelávanie a odborná príprava má prvenstvo Prešovský kraj s čerpaním viac ako 1 milión EUR. Žilinský a Nitriansky kraj mali čerpanie do 1 milión EUR. Košický kraj mal čerpanie do 500 tisíc EUR. Do výšky 400 tisíc EUR mali čerpanie Bratislavský, Trenčiansky a Banskobystrický kraj. Trnavský kraj nemal žiaden projekt, takže nečerpал nič.

Poradie	Kraj	Príspevok na Vzdelávanie a odbornú prípravu v EUR	Priemerný príspevok na študenta na VaOP v EUR
1.	Prešovský kraj	1 042 747	119
2.	Žilinský kraj	952 028	75
3.	Nitriansky kraj	747 169	45
4.	Košický kraj	491 952	26
5.	Bratislavský kraj	334 139	9
6.	Trenčiansky kraj	333 504	141
7.	Banskobystrický kraj	251 796	24
8.	Trnavský kraj	0	0
SPOLU		4 153 335	

Tabuľka 5 Príspevok EÚ na Vzdelávanie a odbornú prípravu – priestorová distribúcia Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov z portálu Európskej komisie

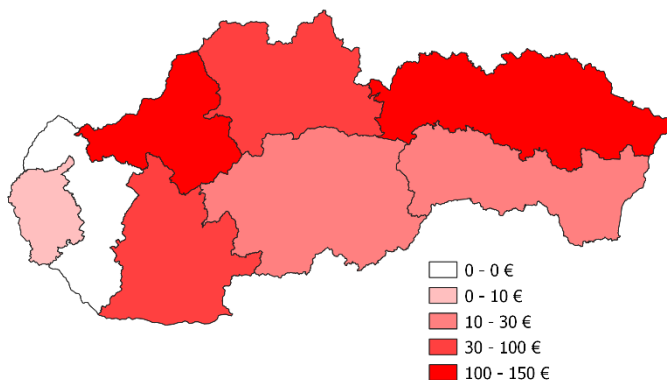
Na Obrázku 6 uvádzame grafické prevedenie distribúcie celkového príspevku pre projekty s témou Vzdelávanie a odborná príprava.

Obrázok 6 Priestorová distribúcia čerpania na projekty - Vzdelávanie a odborná príprava podľa krajov Zdroj: vlastné spracovanie autora

Keď sa však pozrieme na priestorovú distribúciu príspevkov na projekty s témou Vzdelávanie a odborná príprava, s akcentom na priemerný počet študentov za obdobie 2014-2020 (Obrázok 7), znova môžeme badať zmeny v prospech menej rozvinutých regiónov

oproti Bratislavskému kraju (9 EUR). V tomto prípade môžeme vyzdvihnúť Trenčiansky (141 EUR) a Prešovský kraj (119 EUR), pretože mali najvyššie priemerné čerpanie príspevku na študenta. Trnavský kraj nemal žiaden projekt v tejto téme.

Obrázok 7 Priestorová distribúcia čerpania na projekty - Vzdelávanie a odborná príprava podľa krajov na počet študentov v kraji Zdroj: vlastné spracovanie autora

V tomto prípade najrozvinutejší kraj (Bratislavský) nemal najvyššie čerpanie, avšak opäť môžeme sledovať zmenu vo výške čerpania príspevku, keď berieme do úvahy priemerný počet študentov, resp. aj v tomto prípade menej rozvinuté regióny dopadli efektívnejšie, čo sa týka výšky príspevku na jedného študenta, čo môže mať pozitívny vplyv na vyrovnanie regionálnych rozdielov.

4.1.5 Korelácia medzi výškou príspevku a zmenou počtu študentov pred a po období

V prípade korelácie medzi výškou príspevku a zmenou počtu študentov pred obdobím a po období, kde pracujeme s údajmi z nami zvolenej databázy sa dostaneme ku korelačnému koeficientu pre celkový príspevok za kraj – 0,59 a pre priemerný príspevok na študenta 0,16. Pri korelačnom koeficiente – 0,59 môžeme ho vyhodnotiť ako stredne silný negatívny vzťah medzi výškou príspevku a zmenou študentov pred a po období, resp. ak sa zvýši príspevok, počet študentov sa zníži. Korelačný koeficient 0,16 môžeme interpretovať ako veľmi slabý pozitívny vzťah, teda ak sa zvýši príspevok na jedného študenta, mal by sa zvýšiť aj počet študentov. Tieto tvrdenia však nemôžeme paušalizovať, alebo interpretovať ako jedinou pravdu, práve kvôli rôznym ďalším ukazovateľom, ktoré by mohli vstupovať do tohto vzťahu ako napríklad právny mechanizmus v krajine, či politická vôľa pri presadzovaní vzdelávania alebo rozvoja vysokých škôl zo zdrojov Politiky súdržnosti. Slúžia skôr na informatívny účel z nami zvolenej databanky. Nami vykonaná analýza je bližšie popísaná v Tabuľke 6.

Poradie	Kraj	Príspevok za kraj	Príspevok v kraji na študenta za obdobie 14-20	Zmena študentov pred a po období	Korelačný koeficient pre príspevok za kraj	Korelačný koeficient pre príspevok na študenta
1.	Bratislavský kraj	84 648 588	2 343	- 10 443	- 0,59	0,16
2.	Žilinský kraj	67 176 621	5 264	- 5 646		
3.	Košický kraj	51 587 666	2 767	- 2 792		
4.	Trenčiansky kraj	18 004 128	7 593	- 1 096		
5.	Nitriansky kraj	12 782 797	770	- 7 832		
6.	Banskobystrický kraj	10 913 294	1 025	- 5 792		
7.	Prešovský kraj	5 963 842	678	- 1 492		
8.	Trnavský kraj	2 505 495	434	- 820		

Tabuľka 6 Korelačné koeficienty medzi príspevkom a zmenou počtu študentov Zdroj: Vlastné spracovanie autora

4.2 Komparatívna analýza – ČR

V tejto časti diplomovej práce sa budeme venovať skúmaniu Českej republiky z pohľadu získavania financovania pre univerzity zo zdrojov Politiky súdržnosti pre skúmané obdobie 2014-2020.

4.2.1 *Prehľad prijímateľov zo zdrojov Politiky súdržnosti*

Zo zdrojov Politiky súdržnosti za obdobie 2014-2020 podľa internetového portálu Európskej komisie čerpalo 25 oprávnených prijímateľov – univerzít.

Podľa Prílohy č. 5 môžeme vidieť, že najviac projektov implementovali Univerzita Karlova (107), České vysoké učení technické v Praze (91) a Univerzita Palackého (83). Najmenej Metropolitní univerzita Praha (3), Panevropská univerzita, a.s. a Veterinární univerzita Brno (zhodne po 2) a Univerzita Jana Amose Komenského Praha (1). Z hľadiska výšky príspevku z EÚ má prvenstvo Univerzita Karlova s 248 255 429 EUR, na druhom mieste České vysoké učení technické v Praze s výškou čerpania 196 078 675 EUR a na treťom mieste Masarykova univerzita s príspevkom 183 088 008 EUR. Na treťom mieste od konca je Univerzita Jana Amose Komenského Praha, ktorá čerpala príspevok vo výške 304 081 EUR a na druhom mieste od konca je Panevropská univerzita, a.s. 139 628 EUR. Najmenej čerpala Veterinární univerzita Brno s príspevkom vo výške iba 31 680 EUR.

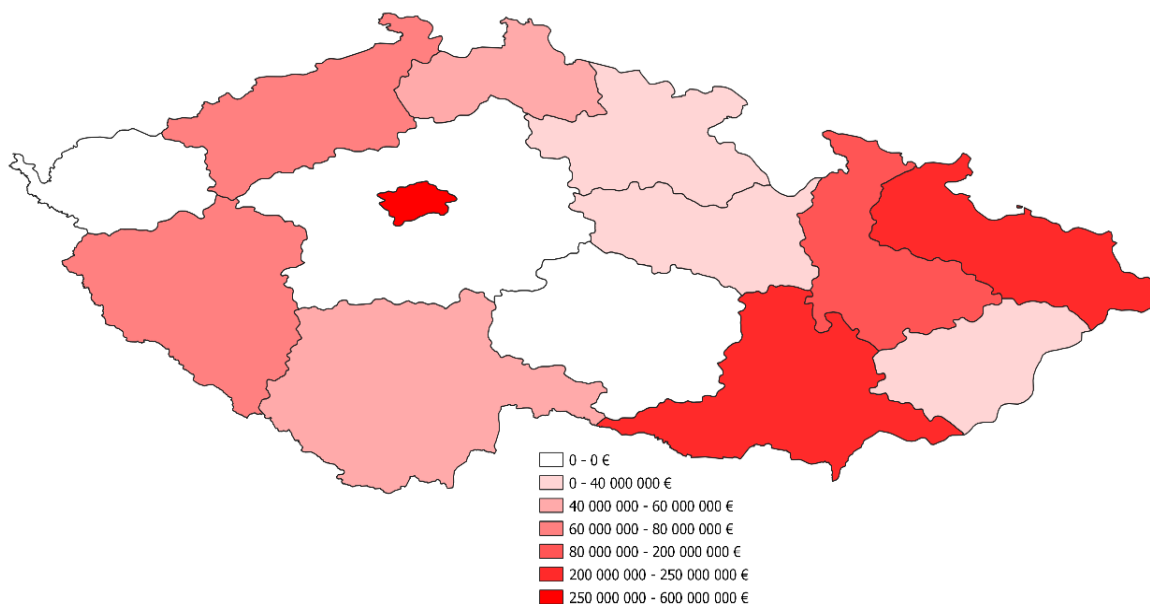
4.2.2 *Príspevok EÚ podľa krajov – priestorová distribúcia*

Podľa Tabuľky 7 môžeme vidieť, že Hlavní město Praha má najvyššie celkové čerpanie nad 500 miliónov EUR. Jihomoravský a Moravskoslezský kraj majú čerpanie nad 200 miliónov EUR. Olomoucký kraj má čerpanie nad 100 miliónov EUR. Ústecký a Plzeňský kraj majú čerpanie do 100 miliónov EUR. Jihočeský, Liberecký a Pardubický kraj dosahujú čerpania do výšky 50 miliónov EUR. Zlínský a Královéhradecký kraj nedosahujú čerpanie viac ako 30 miliónov EUR. Středočeský, Karlovarský kraj a Kraj Vysočina neimplementovali žiadne projekty, z čoho vyplýva, že nečerpali žiadne finančné prostriedky.

Poradie	Kraj	Príspevok za kraj v EUR	Priemerný príspevok na študenta v EUR
1.	Hlavní město Praha	568 927 812	5 708
2.	Jihomoravský kraj	236 616 985	5 186
3.	Moravskoslezský kraj	216 564 152	7 999
4.	Olomoucký kraj	132 398 708	6 448
5.	Ústecký kraj	77 193 403	9 639
6.	Plzeňský kraj	60 273 804	5 437
7.	Jihočeský kraj	44 915 993	4 641
8.	Liberecký kraj	42 050 071	6 822
9.	Pardubický kraj	34 439 747	4 511
10.	Zlínský kraj	27 935 249	3 084
11.	Královéhradecký kraj	24 646 725	3 703
12.	Středočeský kraj	-	-
13.	Karlovarský kraj	-	-
14.	Kraj Vysočina	-	-
SPOLU		1 465 962 649	

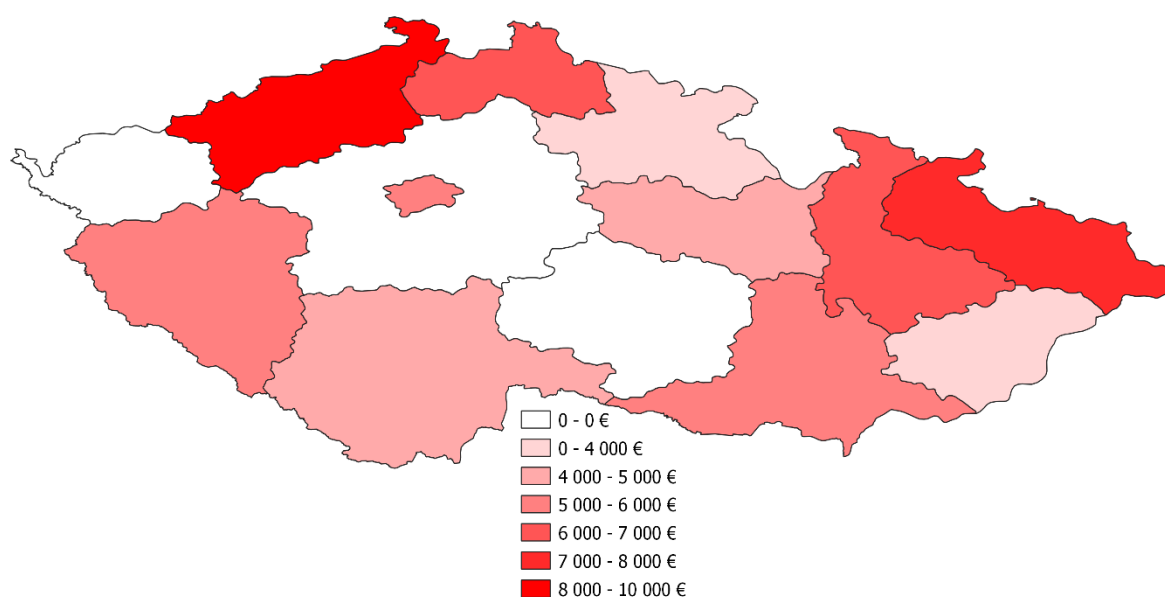
Tabuľka 7 Príspevok EÚ podľa krajov – priestorová distribúcia Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov z portálu Európskej komisie

Na Obrázku 8 je graficky znázornená celková priestorová distribúcia príspevku podľa jednotlivých krajov v ČR.

Obrázok 8 Priestorová distribúcia celkového čerpania podľa krajov Zdroj: vlastné spracovanie

Keď sa však pozrieme na priestorovú distribúciu (Obrázok 9) príspevku z fondov Politiky súdržnosti so zohľadnením priemerného počtu študentov za skúmané obdobie, môžeme vidieť, že hoci Hlavní město Praha má najvyšší celkový príspevok, pri prepočte na jedného študenta je na 5. mieste (5 708 EUR) a prvenstvo po novom pripadá Ústeckému kraju (9 639 EUR). Ďalšie kraje, ktoré si priplesili sú Moravskoslezský (7 999 EUR), Liberecký (6 822 EUR) a Olomoucký (6 448 EUR) kraj.

Obrázok 9 Priestorová distribúcia čerpania podľa krajov na počet študentov v kraji Zdroj: vlastné spracovanie autora

Na základe nášho výskumu môžeme povedať, že aj v ČR sa nám javí, že vysoké celkové čerpanie zo zdrojov politiky súdržnosti v jednotlivých krajoch neznamená automaticky najvyššie čerpanie príspevku na jedného študenta v danom kraji, čo môže mať za následok efektívny prínos pre menej rozvinuté regióny a vyrovňovanie regionálnych rozdielov v ČR.

4.2.3 Príspevok EÚ na Výskum a inovácie – priestorová distribúcia

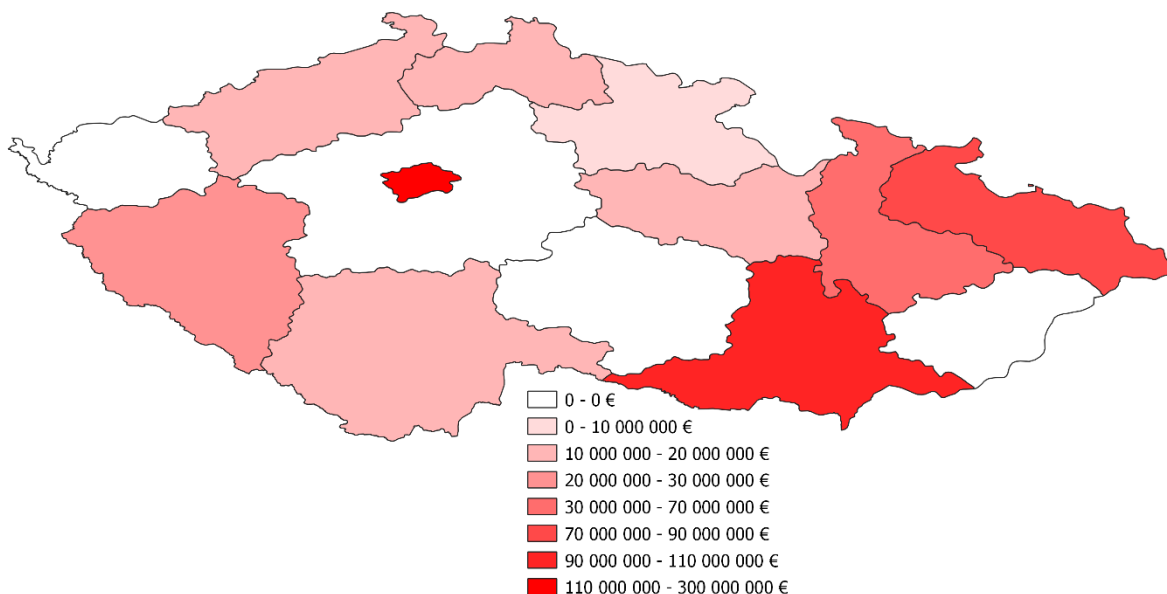
Podľa Tabuľky 8 môžeme vidieť, že najvyššie čerpanie pre projekty s témou Výskum a inovácie má prvenstvo opäť Hlavní město Praha so skoro 300 miliónov EUR. Na druhom mieste je Jihomoravský kraj s čerpaním do 110 miliónov EUR. Moravskoslezský a Olomoucký kraj mali čerpanie do 90 miliónov EUR. Plzeňský kraj dosahoval čerpanie do výšky 30 miliónov EUR. Liberecký, Ústecký, Pardubický a Jihočeský kraj čerpali príspevok

do 20 miliónov EUR. Královéhradecký dostal najnižší príspevok do výšky 3 miliónov EUR. Štyri kraje neimplementovali žiadne projekty, a to konkrétne Zlínský, Středočeský, Karlovarský kraj a Kraj Vysočina.

Poradie	Kraj	Príspevok na Výskum a inovácie v EUR	Priemerný príspevok na študenta na VaI v EUR
1.	Hlavní město Praha	292 170 395	2 931
2.	Jihomoravský kraj	106 166 323	2 327
3.	Moravskoslezský kraj	80 591 661	2 976
4.	Olomoucký kraj	66 076 149	3 218
5.	Plzeňský kraj	26 558 795	2 395
6.	Liberecký kraj	16 058 684	2 605
7.	Ústecký kraj	15 907 446	1 986
8.	Pardubický kraj	15 145 598	1 983
9.	Jihočeský kraj	13 211 143	1 365
10.	Královéhradecký kraj	2 694 496	404
11.	Zlínský kraj	-	-
12.	Středočeský kraj	-	-
13.	Karlovarský kraj	-	-
14.	Kraj Vysočina	-	-
SPOLU		634 580 690	

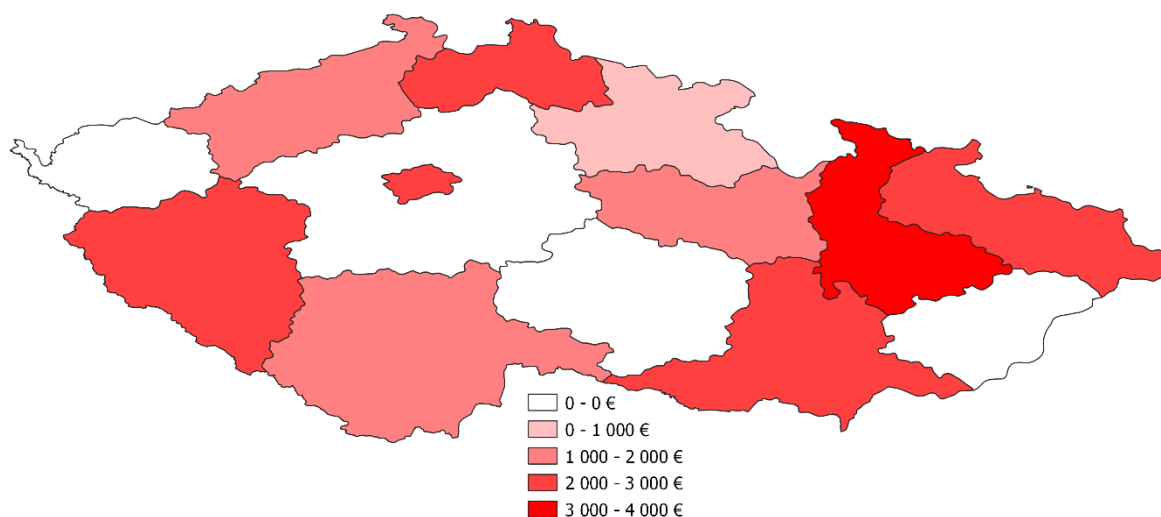
Tabuľka 8 Príspevok EÚ na Výskum a inovácie – priestorová distribúcia Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov z portálu Európskej komisie

Na Obrázku 10 je grafické vyobrazenie priestorovej distribúcie celkového príspevku z fondov EÚ na tému projektov Výskum a inovácie.

Obrázok 10 Priestorová distribúcia celkového čerpania na projekty - Výskum a inovácie podľa krajov Zdroj: vlastné spracovanie autora

Na Obrázku 11 uvádzame priestorovú distribúciu príspevku z fondov Politiky súdržnosti s aspektom v prepočte na jedného študenta za skúmané obdobie pre projekty s témou Výskum a inovácie, kde môžeme vidieť, že hoci Hlavní město Praha má najvyšší celkový príspevok, pri prepočte na jedného študenta je na 3. mieste (2 931 EUR) a prvenstvo po novom pripadá Olomouckému kraju (3 218 EUR). Ďalší kraj, ktorý si prilepšil, resp. predbehol najrozvinutejší kraj je Moravskoslezský kraj (2 976 EUR).

Obrázok 11 Priestorová distribúcia čerpania na projekty - Výskum a inovácie podľa krajov na počet študentov v kraji Zdroj: vlastné spracovanie autora

Z našej analýzy sa domnievame, že pri prepočte príspevku na jedného študenta je rovnomernejšie distribuované čerpanie príspevku zo zdrojov Politiky súdržnosti pre projekty s témou Výskum a inovácie medzi jednotlivé kraje v ČR, čo vplyva pozitívne na vyrovňovanie regionálnych rozdielov.

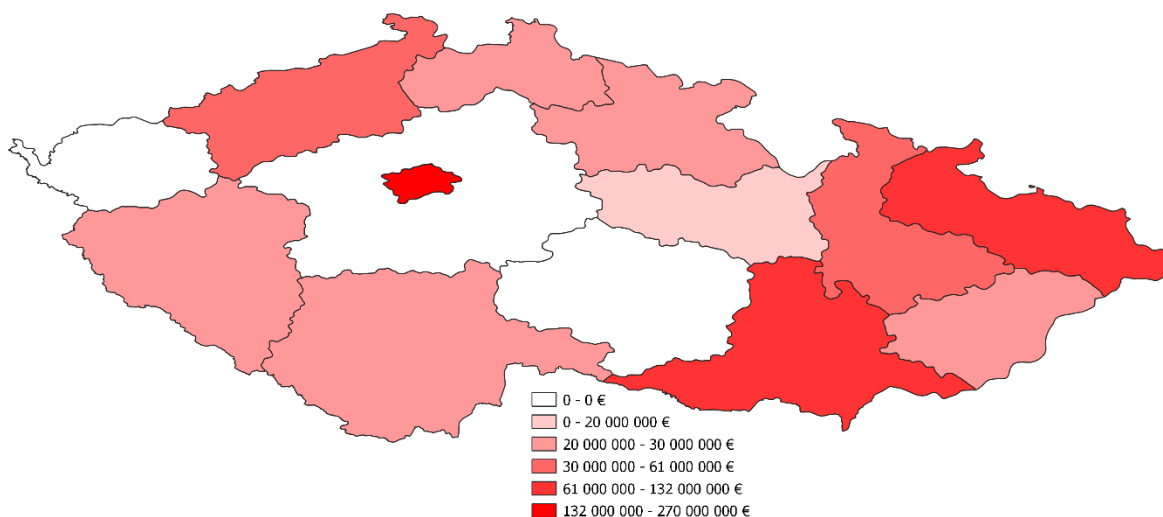
4.2.4 Príspevok EÚ na Vzdelávanie a odborná príprava – priestorová distribúcia

Podľa Tabuľky 9 môžeme vidieť, že najvyššie čerpanie pre projekty s témou Vzdelávanie a odbornú prípravu má prvenstvo opäť kraj Hlavní město Praha s celkovou výškou príspevku skoro 300 miliónov EUR. Na druhom a treťom mieste je Moravskoslezský a Jihomoravský kraj s čerpaním do 140 miliónov EUR. Ústecký a Olomoucký kraj majú čerpanie okolo 60 miliónov EUR. Do 30 miliónov EUR čerpali Zlínský, Plzeňský, Jihočeský, Liberecký a Královohradecký kraj. Do výšky 20 miliónov EUR čerpal Pardubický kraj. Kraje Vysočina, Karlovarský a Středočeský neimplementovali žiadne projekty.

Poradie	Kraj	Príspevok na Vzdelávanie a odbornú prípravu v EUR	Priemerný príspevok na študenta na VaOP v EUR
1.	Hlavní město Praha	269 078 127	2 699
2.	Moravskoslezský kraj	131 777 410	4 867
3.	Jihomoravský kraj	125 000 220	2 739
4.	Ústecký kraj	60 489 676	7 553
5.	Olomoucký kraj	55 919 984	2 723
6.	Zlínský kraj	27 935 249	3 084
7.	Plzeňský kraj	27 859 714	2 513
8.	Jihočeský kraj	27 495 950	2 841
9.	Liberecký kraj	25 193 367	4 087
10.	Královéhradecký kraj	21 952 228	3 298
11.	Pardubický kraj	19 294 148	2 527
12.	Středočeský kraj	-	-
13.	Karlovarský kraj	-	-
14.	Kraj Vysočina	-	-
SPOLU		791 996 073	

Tabuľka 9 Príspevok EÚ na Vzdelávanie a odbornú prípravu – priestorová distribúcia Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov z portálu Európskej komisie

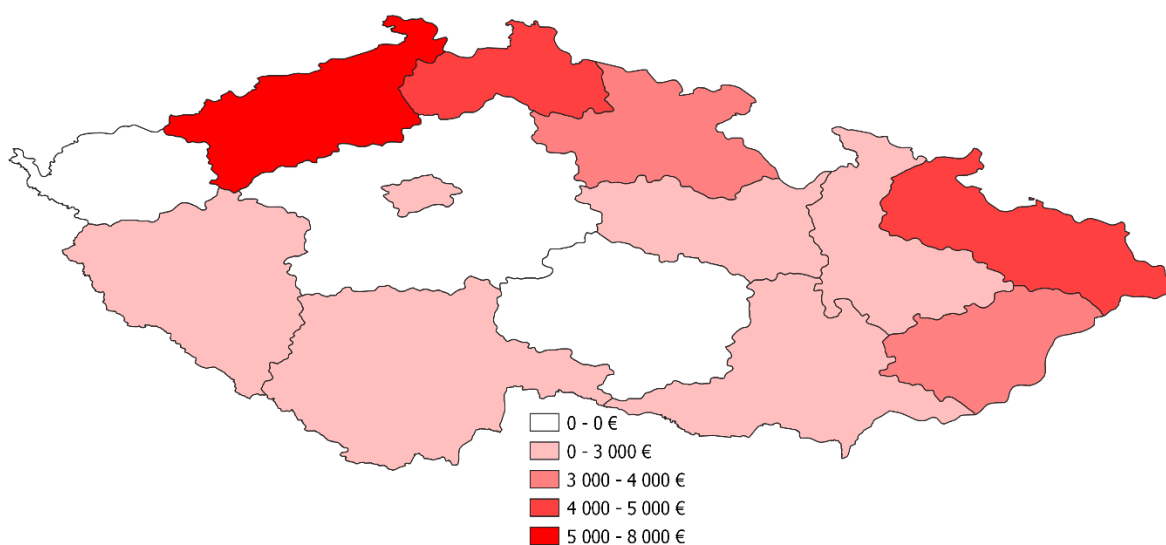
Priestorovú distribúciu celkového príspevku z fondov Politiky súdržnosti na tému projektu Vzdelávanie a odborná príprava v ČR v grafickom prevedení uvádzame na Obrázku 12.

Obrázok 12 Priestorová distribúcia čerpania na projekty - Vzdelávanie a odborná príprava podľa krajov Zdroj: vlastné spracovanie autora

Na Obrázku 13 uvádzame priestorovú distribúciu príspevku z fondov Politiky súdržnosti s aspektom v prepočte na jedného študenta za skúmané obdobie pre projekty s témou Vzdelávanie a odborná príprava, kde môžeme vidieť, že hoci Hlavní město Praha

má najvyšší celkový príspevok, pri prepočte na jedného študenta je až na 10. mieste (2 699 EUR). Prvé miesto v prepočte na jedného študenta patrí Ústeckému kraju (7 553 EUR), dokonca až skoro trojnásobne vyššia suma príspevku na jedného študenta ako v Hlavním meste Praha. Na druhej strane Jihomoravský kraj, ktorý mal vysoké celkové čerpanie z politiky súdržnosti a bol na treťom mieste je po prepočte na jedného študenta predstavuje výška príspevku iba sumu 2 739 EUR, čo ho dáva na 8. priečku. Čo sa týka Moravskoslezského kraja, ten si udržal druhú priečku v oboch sledovaných ukazovateľoch, tzn. z pohľadu výšky celkového príspevku a aj po prepočte na jedného študenta.

Obrázok 13 Priestorová distribúcia čerpania na projekty - Vzdelávanie a odborná príprava podľa krajov na počet študentov v kraji Zdroj: vlastné spracovanie autora

Na záver nášho skúmania môžeme usudzovať, že ČR pre projekty s témou Vzdelávanie a odborná príprava má nerovnomernú distribúciu čerpania príspevkov v prepočte na jedného študenta z fondov Politiky súdržnosti v jednotlivých krajoch. Avšak, po prepočte na jedného študenta, naďalej môžeme sledovať, že kraje, ktoré mali nižšie celkové čerpanie ako viac rozvinutý kraj Hlavní město Praha majú vyššie čerpanie na jedného študenta, a teda zrejme aj vyššiu efektívnosť, čo môže pôsobiť pozitívne na vyrovňovanie regionálnych rozdielov v ČR.

4.2.5 Korelácia medzi výškou príspevku a zmenou počtu študentov pred a po období

Pri korelácii medzi výškou príspevku a zmenou počtu študentov pred obdobím a po období, kde pracujeme s údajmi z nami zvolenej databázy sa dostaneme ku korelačnému koeficientu pre celkový príspevok za kraj – 0,77 a pre priemerný príspevok na študenta – 0,42. Pri korelačnom koeficiente – 0,77 môžeme ho interpretovať ako silný negatívny vzťah medzi výškou príspevku a zmenou študentov pred a po období, teda ak sa zvýši príspevok, počet študentov sa zníži. Korelačný koeficient - 0,42 môžeme vyhodnotiť ako stredne silný negatívny vzťah, teda ak sa zvýši príspevok na jedného študenta, mal by sa znížiť počet študentov. Tieto tvrdenia však opäť ako v prípade SR nemôžeme paušalizovať, alebo interpretovať ako jedinou pravdu, práve kvôli rôznym ďalším ukazovateľom, ktoré by mohli vstupovať do tohto vzťahu ako napríklad právny mechanizmus v krajine, či politická vôľa pri presadzovaní vzdelávania alebo rozvoja vysokých škôl zo zdrojov Politiky súdržnosti. Slúžia skôr na informatívny účel z nami zvolenej databanky. Nami vykonaná analýza je bližšie popísaná v Tabuľke 10.

Poradie	Kraj	Príspevok za kraj v EUR	Príspevok v kraji na študenta za obdobie 14-20	Zmena Študentov pred a po období	Korelačný koeficient pre príspevok pre kraj	Korelačný koeficient pre príspevok na študenta
1.	Hlavní město Praha	568 927 812	5 708	- 12 539	-0,77	-0,42
2.	Jihomoravský kraj	236 616 985	5 186	- 8 402		
3.	Moravskoslezský kraj	216 564 152	7 999	- 12 088		
4.	Olomoucký kraj	132 398 708	6 448	1 366		
5.	Ústecký kraj	77 193 403	9 639	- 1 833		
6.	Plzeňský kraj	60 273 804	5 437	- 2 477		
7.	Jihočeský kraj	44 915 993	4 641	- 3 516		
8.	Liberecký kraj	42 050 071	6 822	- 1 851		
9.	Pardubický kraj	34 439 747	4 511	- 3 552		
10.	Zlínský kraj	27 935 249	3 084	- 1 799		
11.	Královéhradecký kraj	24 646 725	3 703	- 2 558		
12.	Středočeský kraj	0	0	0		
13.	Karlovarský kraj	0	0	0		
14.	Kraj Vysočina	0	0	0		

Tabuľka 10 Korelačné koeficienty medzi príspevkom a zmenou počtu študentov Zdroj: Vlastné spracovanie autora

4.3 Komparatívna analýza SR a ČR

Na základe vykonaných analýz jednotlivých krajov pri čerpaní príspevkov z Politiky súdržnosti za obdobie 2014 - 2020 v SR a ČR pri zohľadnení rovnakých ukazovateľov nám vyplynuli nasledovné závery.

V Slovenskej republike bol nižší počet oprávnených žiadateľov oproti Českej republike, kde Slovenská republika mala 16 a Česká republika ich mala 25. Slovenská republika mala nižšie celkové čerpanie vo výške 253 582 431 EUR oproti Českej republike s celkovým čerpaním 1 465 962 649 EUR. Česká republika teda mala skoro 6krát vyššie čerpanie ako Slovenská republika.

V skúmanom období 2014-2020 bola výška celkového príspevku na jedného študenta v rozpätí od 434 až 7 593 EUR pre Slovenskú republiku a pre Českú republiku bolo toto rozpätie 3 084 až 9 639 EUR, pričom priemerne na jedného študenta za obdobie 2014-2020 čerpala Česká republika 4 512 EUR a 2 609 EUR na študenta za skúmané obdobie čerpala Slovenská republika. V Českej republike sa teda čerpalo na študenta za obdobie 2014-2020 v priemere o 1 903 EUR viac ako v Slovenskej republike. Je to jeden z ukazovateľov, ktorý by mohol ovplyvniť aj produkciu ľudského kapitálu, a stimulovať výskum a inovácie a motivuje k zvýšeniu čerpania v Slovenskej republike aspoň na úroveň Českej republiky.

Pre projekty s témou Výskum a inovácie sa čerpalo na území Slovenskej republiky 1 786 EUR priemerne na jedného študenta a pre Českú republiku to je 2 219 EUR. Opäť môžeme badať, že Česká republika priemerne čerpá na študenta pri projektoch s témou Výskum a inovácie o 433 EUR viac ako Slovenská republika.

Pre projekty s témou Vzdelávanie a odborná príprava čerpala priemerne na študenta Slovenská republika 54 EUR a Česká republika 3 539 EUR. Na základe tejto analýzy môžeme vidieť markantný rozdiel v čerpaní na jedného študenta pre tému projektov Vzdelávanie a odborná príprava, kedy Slovenská republika čerpá priemerne na študenta o 3 485 EUR menej ako Česká republika. Aj toto môže byť jeden z ukazovateľov, ktorý môže ovplyvňovať produkciu ľudského kapitálu a stimulovať výskum a tvorbu inovácií.

Z uvedených zistení vyplýva, že Česká republika má vyššie hodnoty v nami skúmaných ukazovateľoch, ako Slovenská republika počas skúmaného obdobia 2014-2020, ktoré z časti vplývajú na vyrovnávanie regionálnych rozdielov, resp. stimuluje sa tvorba

ľudského kapitálu, výskumu a inovácii najmä vďaka tomu, že menej rozvinuté regióny v prepočte na študenta čerpajú väčší príspevok než viac rozvinuté regióny.

Na druhú stranu treba podotknúť, že zatiaľ čo Slovenská republika pri celkovom čerpaní príspevku mala každý kraj zastúpený, v Českej republike tomu tak nebolo. Stredočeský kraj, Karlovarský kraj a Kraj Vysočina v nami skúmaných ukazovateľoch nefigurovali, pretože z databázy, z ktorej sme výskum vykonávali neuvádzal žiadnu univerzitu, ktorá by žiadala o príspevok. Javí sa nám, že teda aj Česká republika má priestor na motiváciu univerzít žiadať o poskytované príspevky zo zdrojov Politiky súdržnosti.

Pri korelačnej analýze sme došli ku korelačným koeficientom za kraj pre SR – 0,59 a na študenta 0,16 a pre ČR - 0,77 a – 0,42. z výsledných hodnôt môžeme vidieť, že tieto koeficienty sú horšie pre ČR, avšak to môže byť spôsobené vyšším počtom študentov a vyššími príspevkami v prípade ČR. Tak ako sme spomínali, tieto korelačné koeficienty neurčujú plnú pravdu, pretože pri určovaní skutočného dôvodu, prečo sú tieto korelačné koeficienty také nízke, resp. prečo prevažne dochádza k výsledku, že čím vyšší je príspevok, tým je menej študentov, by sme museli zohľadniť napr. právny mechanizmus, politickú vôľu, či dokonca aj preferencie študentov pre výber škôl, pretože problém so znižujúcim počtom študentov sa prejavoval v oboch skúmaných krajinách, resp. krajoch okrem Olomouckého kraja v prípade ČR. Táto korelácia nám teda slúži na informačné účely, avšak vďaka nej sme mohli identifikovať veľký problém pre tvorbu vzdelaného kapitálu, a to je počet študentov študujúcich na vysokých školách, ktorý sa neustále znižuje, a ak skúmame len vplyv výšky príspevku, či už na študenta alebo pre celkovú výšku príspevku, tak môžeme vidieť, že ten nám tento problém osamote nevyrieši.

5 Diskusia

Príspevok pre kraj a príspevok na študenta nám naznačuje, že v prípade Slovenskej republiky je nižšie čerpanie ako v prípade Českej republiky, tak to je aj v prerozdelení na regióny. Avšak priestorová distribúcia v prepočte na študenta nám ukazuje, že niektoré menej rozvinuté regióny (iné ako Bratislavský kraj pre SR a iný ako Hlavní město Praha pre ČR) majú tendenciu byť efektívnejšie, resp. majú vyššie príspevky na študenta ako viac rozvinuté regióny. K podobnému záveru sa prikláňa štúdia⁴⁵, ktorá hovorí o účinkoch Politiky súdržnosti, ktoré sú oveľa silnejšie v rozvinutejších regiónoch, no majú pozitívny vplyv hlavne na menej rozvinuté regióny. Na zmiernenie dopadov prílišnej podpory rozvinutejších regiónov je potrebná koordinácia vystupujúcich inštitúcií v rozhodujúcich procesoch, teda hlavné slovo, pri multilaterálnych rokovaníach o programovom pláne, by mali mať samotné univerzity.

Čerpanie príspevkov, ohľadom projektov s témou Výskum a inovácie v prípade Slovenskej republiky ukazuje preferenciu vysokých škôl implementovať projekty práve k tejto téme, keďže v porovnaní s projektami orientujúcimi sa na Vzdelávanie a odbornú prípravu čerpali skoro o 180 miliónov EUR viac. Avšak v porovnaní s Českou republikou stále zaostáva o viac ako 400 miliónov EUR, a teda naďalej tu je priestor pre získavanie finančných zdrojov pre túto tému projektov, najmä z dôvodu zvyšovania úrovne výskumu a zvyšovania konkurencieschopnosti univerzít, ktoré by mohli podporiť vyrovňovanie regionálnych rozdielov. K tomuto tvrdeniu sa prikláňa aj samotná Asociácia Európskych Univerzít⁴⁶, že projekty s témou Výskum a inovácie sú pre univerzity významným nástrojom pre zvýšenie úrovne vzdelávania, výskumu a tvorby inovácií, práve preto, že sú hlavným účastníkom pri ich vzniku. Sú teda ideálnym aktérom pre vznik potrebných synergií medzi vládou, univerzitami a podnikmi, ktoré pomôžu vysokým školám a regiónom v ktorých pôsobia, a tým zvýšiť svoju konkurencieschopnosť a možno aj motivovať ostatné univerzity pre zvýšený dopyt po ponúkaných zdrojoch Politiky súdržnosti.

Projekty s témou Vzdelávanie a odborná príprava prinášajú rôzne pozitíva od vyšších miezd, zvýšenej produktivity, ekonomický rast, až po neekonomické prínosy v podobe nižšej

⁴⁵ CAPPELEN, A. a kol., 2003. The impact of EU Regional Support on Growth and Convergence in the European Union. In *researchgate.net* [online]. [Cit. 2024-05-02] Dostupné online: https://www.researchgate.net/publication/4991633_The_Impact_of_EU_Regional_Support_on_Growth_and_Convergence_in_the_European_Union

⁴⁶ EUROPEAN UNIVERSITIES ASSOCIATION, 2020. Building synergies between education, research and innovation by aligning the EU funding programmes. In *eua.eu* [online]. [Cit. 2024-06-28] Dostupné online: https://eua.eu/downloads/publications/policy%20input_synergies%20paper%20.pdf

miery absencií v školách, či práce alebo nižšej miery kriminality.⁴⁷ V prípade Slovenskej republiky môžeme badať veľmi nízku úroveň čerpania finančných príspevkov na projekty s touto témou, okolo 4 miliónov EUR, v porovnaní s Českou republikou, ktorá ju mala na úrovni skoro 800 miliónov EUR. Spomenuté prínosy by mali byť dostatočnou motiváciou pre univerzity, ak ide o implementáciu daných projektov a taktiež aj miera čerpania susednej Českej republiky. Avšak pozitívne pôsobí záujem menej rozvinutých krajov o tieto projekty ako v Slovenskej republike, tak aj v Českej republike.

V prípade korelačnej analýzy sme dospeli k problému znižujúceho sa počtu študentov v Slovenskej a Českej republike. Tento trend môžeme badať aj v iných krajinách.⁴⁸ Spomínaný problém môžu ovplyvňovať rôzne faktory a nie len výška príspevku smerujúca do kraja. Podľa štúdie⁴⁹ by navrhované riešenia mohli byť vo forme mentoringových programov, podpory diverzity a inklúzie, či komunitných a akademických partnerstiev, ktoré prispievajú konkurencieschopnosti univerzít a v očiach študentov sa môžu stať lákadlom. Pri navrhovaných riešeniach netreba opomenúť následný monitoring a vyhodnocovanie údajov pre implementovanie tých správnych riešení. Autor diplomovej práce sa prikláňa k názoru štúdie, nakoľko problém so znižovaním študentov v Slovenskej republike je badateľný v záujme mladých študentov končiacich stredoškolské vzdelanie pre vysoké školy v zahraničí, či dokonca voľby ísť pracovať po dosiahnutí stredoškolského vzdelania a takéto programy sa môžu stať lákadlom pre nastupujúce generácie.

Ako limitácie diplomovej práce môžeme uviesť, napríklad databázu Európskej komisie, v ktorej niektoré projekty nemali uvedenú čiastku, no najmä nepreskúmané ďalšie ukazovatele, ktoré by mohli vplývať na čerpanie príspevkov zo zdrojov Politiky súdržnosti a taktiež ďalšie vplyvy, ktoré určujú či už preferenciu škôl podávať projekty na tému Výskum a inovácie, či Vzdelávanie a odborná príprava. Netreba taktiež zabudnúť na fakt, že v prípade korelácií, kde sme sa venovali počtu študentov, sme prišli k zisteniu, že obidve skúmané krajiny sa stretávajú s tým istým problémom, a to je znižovanie počtu študentov, na ktorý vplýva mnoho faktorov, ktoré táto diplomová práca neskúma.

⁴⁷ CEDEFOP, 2013. Benefits of vocational education and training in Europe for people, organisations and countries. In *cedefop.europa.eu* [online]. [Cit. 2024-06-28] Dostupné online: <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/4121>

⁴⁸ OLIVE, V, 2017. How much is too much? Cross-subsidies from teaching to research in British universities. In *hepi.ac.uk* [online]. [Cit. 2024-06-28] Dostupné online: <https://www.hepi.ac.uk/wp-content/uploads/2017/11/HEPI-How-much-is-too-much-Report-100-FINAL.pdf>

⁴⁹ TALBERT, P. Y., 2012. Strategies to Increase Enrollment, Retention, and Graduation rates. In *eric.ed.gov* [online]. [Cit. 2024-06-28] Dostupné online: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1035683.pdf>

Záver

Diplomová práca sa zaoberala podporou univerzít zo zdrojov politiky súdržnosti v období 2014-2020, so zameraním na Slovenskú a Českú republiku. Cieľom diplomovej práce bolo prostredníctvom kvantitatívnej a kvalitatívnej analýzy zhodnotiť priestorovú distribúciu podpory z príspevkov EÚ pre univerzity v Slovenskej a Českej republike zo zdrojov Politiky súdržnosti v skúmanom období 2014-2020 s dôrazom na počet študentov v jednotlivých krajocho SR a ČR.

Analýza ukázala, že existujú významné rozdiely v distribúcii finančných prostriedkov medzi jednotlivými krajinami oboch skúmaných krajín. Výsledky poukázali na to, že efektívnosť využívania príspevkov môže byť vyššia v menej rozvinutých regiónoch, kde menšie absolútne hodnoty príspevkov na jedného študenta viedli k relatívne vyššej efektívnosti. V Českej republike, napríklad, kraje s nižším čerpaním celkových prostriedkov na projekty vzdelávania a odbornej prípravy vykazovali vyššiu efektívnosť v prepočte na jedného študenta, čo môže pozitívne prispievať k vyrovnávaniu regionálnych rozdielov.

Korelácia medzi výškou príspevku a zmenou počtu študentov v nami skúmaných krajinách vykazovala slabý pozitívny až silný negatívny vzťah, čo naznačuje, že zvýšené finančné príspevky nezaručujú vyšší počet študentov. Tieto zistenia však treba interpretovať s opatrnosťou, pretože výsledky môžu byť ovplyvnené rôznymi faktormi, ako je právny rámec, politická vôľa či preferencie študentov pri výbere vysokej školy, a mnohé ďalšie. Taktiež nám poukázala na problém znižovania počtu študentov v SR a ČR.

Na záver môžeme konštatovať, že hoci príspevky z fondov Politiky súdržnosti zohrávajú dôležitú úlohu v podpore univerzít a regionálneho rozvoja, samotná výška príspevku nie je postačujúcim ukazovateľom úspešnosti. Pre efektívne využívanie týchto prostriedkov je nevyhnutné zohľadňovať komplexné socioekonomické faktory a vypracovať stratégie, ktoré budú reflektovať špecifické potreby jednotlivých regiónov s kooperáciou jednotlivých vystupujúcich aktérov.

Práca poskytuje cenné poznatky pre tvorbu budúcich politík zameraných na podporu vzdelávania a výskumu, a zdôrazňuje dôležitosť pokračovania v analýze efektívnosti príspevkov z EÚ fondov s cieľom dosiahnuť vyrovnanější a udržateľnejší rozvoj univerzít v nami skúmaných krajinách.

Použitá literatúra

- AGENTÚRA NA PODPORU VÝSKUMU A VÝVOJA, 2024. O nás. In *apvv.sk* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.apvv.sk/agentura/o-nas.html>
- CAPPELEN, A. a kol., 2003. The impact of EU Regional Support on Growth and Convergence in the European Union. In *researchgate.net* [online]. [Cit. 2024-05-02] Dostupné online: https://www.researchgate.net/publication/4991633_The_Impact_of_EU_Regional_Support_on_Growth_and_Convergence_in_the_European_Union
- Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching, 2024. About. In *carnegiefoundation.org* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.carnegiefoundation.org/about/>
- CEDEFOP, 2013. Benefits of vocational education and training in Europe for people, organisations and countries. In *cedefop.europa.eu* [online]. [Cit. 2024-06-28] Dostupné online: <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/4121>
- DOTACE EU, 2024. Informace o Fondech. In *dotaceeu.com* [online]. [Cit. 2024-05-01] Dostupné online: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech>
- EGGER, P. a kol., 2013. Regional transfers in Europe: Do we need fewer of them or different ones? In *cepr.org* [online]. [Cit. 2024-05-01] Dostupné online: <https://cepr.org/voxeu/columns/regional-transfers-europe-do-we-need-fewer-them-or-different-ones>
- EU PROJEKTY, 2024. Programovacie obdobie 2014-2020. In *euprojekty.sk* [online]. [Cit. 2024-04-25] Dostupné online: <https://www.euprojekty.sk/operacne-programy-2014-2020/>
- EUROPEAN COMMISSION, 2016. HDP na regionálnej úrovni. In *ec.europa.eu eu* [online]. [Cit. 2024-04-25]. Dostupné online: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:HDP_na_regionálnej_úrovni
- EUROPEAN COMMISSION, 2022. The RHOMOLO impact assessment of the 2014-2020 cohesion policy in the EU regions. In *ec.europa.eu* [online]. [Cit. 2024-05-01] Dostupné online: https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/publications/working-papers/2022/the-rhomolo-impact-assessment-of-the-2014-2020-cohesion-policy-in-the-eu-regions_en
- EUROPEAN COMMISSION, 2024. Erasmus +. In *erasmus-plus.ec.europa.eu* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://erasmus->

plus.ec.europa.eu/sk/opportunities/opportunities-for-individuals/staff-teaching/school-education-staff-teaching

European commission, 2024. Higher education initiatives. In *education.ec.europa.eu* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://education.ec.europa.eu/education-levels/higher-education/about-higher-education>

EUROPEAN COURT OF AUDITORS, 2022. Cohesion policy – Where has it come from? Where is it going? In *medium.com* [online]. [Cit. 2024-04-25] Dostupné online: <https://euauditors.medium.com/cohesion-policy-where-has-it-come-from-where-is-it-going-79aa681dd583>

EUROPEAN UNIVERSITIES ASSOCIATION, 2020. Building synergies between education, research and innovation by aligning the EU funding programmes. In *eua.eu* [online]. [Cit. 2024-06-28] Dostupné online: https://eua.eu/downloads/publications/policy%20input_synergies%20paper%20.pdf

European University Association, 2024. Who we are. In *eua.eu* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://eua.eu/about/who-we-are.html>

EURÓPSKA KOMISIA, 2024. Kohesio: Prijímatelia. In *kohesio.ec.europa.eu*. [online]. [Cit. 2024-04-25]. Dostupné online: <https://kohesio.ec.europa.eu/sk/prijimatelia>

FINANCOVANIE VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA, 2023. Financovanie vysokoškolského vzdelávania. In *eurydice.eacea.ec.europa.eu* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/sk/national-education-systems/slovakia/financovanie-vysokoskolskeho-vzdelavania>

FONSECA, L. NIETH, L., 2021. The role of universities in regional development strategies: A comparison across actors and policy stages. In *journals.sagepub.com* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0969776421999743>

GUNASEKARA, C. 2006. Reframing the role of Universities in the Development of Regional Innovation Systems. In *The Journal of Technology Transfer* 31, 101-113 [Cit. 2024-04-20]. Dostupné online: <https://www.proquest.com/scholarly-journals/reframing-role-universities-development-regional/docview/203627750/se-2?accountid=59680>

HANOVÁ, M, a kol., 2016. Posilnenie úlohy vysokých škôl v regiónoch. In *minedu.sk* [online]. [Cit. 2024-04-20]. Dostupné online: <https://www.minedu.sk/data/att/dc8/10143.b07fec.pdf>

- CHIRIKOV, I., 2013. Research universities as knowledge networks: the role of institutional research. In *tandfonline.com* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03075079.2013.773778>
- INQB, 2024. Kto sme. In *inqb.sk* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.inqb.sk/sk/o-nas/kto-sme>
- JAGÓDKA, M., SNARSKA, M., 2022. Should we continue EU Cohesion Policy? The Dilemma of Uneven Development of Polish Regions. In *springer.com* [online]. [Cit. 2024-05-01] Dostupné online: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11205-022-03048-8>
- LEYDERSDORF, L., 2021. The Evolutionary Dynamics of Discursive Knowledge: Communication-Theoretical Perspectives on an Empirical Philosophy of Science. In *springer.com* [online]. [Cit. 2024-06-27]. Dostupné online: http://ersearch.cvtisr.sk/permalink/f/15b0jje/TN_cdi_askewsholts_vlebooks_9783030599515
- MARGINSON, S., 2014. Higher education and public good. In *springer.com* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-94-6209-746-9_5
- MARGINSON, S., 2014. Higher education and public good. In *springer.com* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-94-6209-746-9_5
- MARSHALL, S. J., 2018. Shaping the university of the future. In *thuvienso.hoasen.edu.vn* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://thuvienso.hoasen.edu.vn/bitstream/handle/123456789/8308/Contents.pdf?sequence=4>
- MATEMATICKO-FYZIKÁLNÍ FAKULTA UNIVERZITA KARLOVA, 2024. Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání. In *mff.cuni.cz* [online]. [Cit. 2024-05-01] Dostupné online: <https://www.mff.cuni.cz/cs/ogap/projekty-op-vvv>
- MINISTERSTVO DOPRAVY SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2019. Európska komisia schválila zlúčenie operačných programov. In *opii.gov.sk* [online]. [Cit. 2024-06-14] Dostupné online: <https://www.opii.gov.sk/tlacove-spravy/europska-komisia-schvalila-zlucenie-operacnych-programov>

MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2024. Politika súdržnosti EÚ. In *mirri.gov.sk* [online]. [Cit. 2024-04-25]. Dostupné online: <https://mirri.gov.sk/sekcie/cko/politika-sudrznosti-eu/>

MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2014. Úvod do politiky súdržnosti. In *mirri.gov.sk* [online]. [Cit. 2024-04-25] Dostupné online: https://mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2018/11/basic_2014_sk.pdf

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2024. Vedecká grantová agentúra MŠVVaŠ SR a SAV (VEGA). In *minedu.sk* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.minedu.sk/vedecka-grantova-agentura-msvvas-sr-a-sav-vega/>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2024. Operačný program ľudské zdroje. In *minedu.sk* [online]. [Cit. 2024-06-14] Dostupné online: <https://www.minedu.sk/operacny-program-ludske-zdroje/>

MINISTERSTVO VNÚTRA SR, 2024. Operačný program výskum a inovácie 2014-2020. In *minv.sk* [online]. [Cit. 2024-05-01] Dostupné online: <https://www.minv.sk/?operacny-program-vyskum-a-inovacie>

MIŠÚNOVÁ, E. KOREC, P., 2019. Univerzity ako aktér regionálneho rozvoja: Teoretické poznámky. In *actageographica.sk* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: http://www.actageographica.sk/stiahnutie/63_2_04_Misunova_Korec.pdf

National academies, 2024. About U.S. Science and Innovation Policy. In *nationalacademies.org* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.nationalacademies.org/us-science-and-innovation-policy/about>

OECD, 2024. Higher education policy. In *oecd.org* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.oecd.org/education/higher-education-policy/>

OLIVE, V, 2017. How much is too much? Cross-subsidies from teaching to research in British universities. In *hepi.ac.uk* [online]. [Cit. 2024-06-28] Dostupné online: <https://www.hepi.ac.uk/wp-content/uploads/2017/11/HEPI-How-much-is-too-much-Report-100-FINAL.pdf>

PARTNERSKÁ DOHODA, 2015. Operačné programy. In *partnerskadohoda.gov.sk* [online]. [Cit. 2024-04-25] Dostupné online: <https://www.partnerskadohoda.gov.sk/operacne-programy/>

PARTNERSKÁ DOHODA, 2015. Operačný program Ľudské zdroje na programové obdobie 2014-2020. In *partnerskadohoda.gov.sk* [online]. [Cit. 2024-04-25] Dostupné online: <https://www.partnerskadohoda.gov.sk/operacny-program-ludske-zdoje/?csrt=5912338602438703240>

SALOMAA, M., CHARLES, D., 2021. The University third mission and the European Structural Funds in peripheral regions: Insights from Finland. In *Science and Public Policy, Volume 48*, 352-363. [Cit. 2024-04-20]. Dostupné online: <https://academic.oup.com/spp/article/48/3/352/6126876>

TALBERT, P. Y., 2012. Strategies to Increase Enrollment, Retention, and Graduation rates. In *eric.ed.gov* [online]. [Cit. 2024-06-28] Dostupné online: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1035683.pdf>

UN ENVIRONMENT PROGRAMME, 2024. What we do. In *unep.org* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.unep.org/explore-topics/education-environment/what-we-do/our-offer>

VALERO, A. VAN REENEN, J., 2018. The economic impact of universities: Evidence from across the globe. In *sciencedirect.com* [online]. [Cit. 2024-01-10]. Dostupné online: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0272775718300414>

VÝSKUMNÁ AGENTÚRA, 2019. Operačný program Výskum a inovácie / Operačný program integrovaná infraštruktúra. In *vyskumnaagentura.sk* [online]. [Cit. 2024-06-14] Dostupné online: https://www.vyskumnaagentura.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=41&Itemid=299&lang=sk

Zákon 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů

Prílohy

Príloha č. 1: Výzvy v OP Ľudské zdroje s prijímateľom VŠ

Výzvy z OP Ľudské zdroje s oprávneným žiadateľom - VŠ
Podpora vnútorných systémov zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania OPLZ-PO1/2021/DOP/1.3.1-01
Skvalitnenie prípravy budúcich pedagogických a odborných zamestnancov - OPLZ- PO1/2019/DOP/1.3.1-01
NedisKVALIFIKUJ SA! OPLZ-PO1/2016/DOP/1.4.1-01

Príloha 1 Výzvy v OP Ľudské zdroje s prijímateľom VŠ Zdroj: Vlastné spracovanie na základe vyžiadaných údajov

Príloha č. 2: Výzvy v OP Výskum a inovácie/OP Integrovaná infraštruktúra s prijímateľom VŠ

Výzvy z OP Výskum a Inovácie/OP Integrovaná infraštruktúra s oprávneným žiadateľom - VŠ
OPII-VA/DP/2020/9.2-01
OPII-VA/DP/2020/9.4-01
OPII-VA/DP/2021/10.1-01
OPII-VA/DP/2021/9.3-01
OPVaI-RO/VP/2018/2.1.1-06
OPVaI-VA/DP/2016/1.1.3-02
OPVaI-VA/DP/2016/2.1.1-02
OPVaI-VA/DP/2018/1.1.2-01
OPVaI-VA/DP/2018/1.1.3-04
OPVaI-VA/DP/2018/1.1.3-05
OPVaI-VA/DP/2018/1.1.3-06
OPVaI-VA/DP/2018/1.1.3-07
OPVaI-VA/DP/2018/1.1.3-08
OPVaI-VA/DP/2018/1.1.3-09
OPVaI-VA/DP/2018/1.1.3-10
OPVaI-VA/DP/2018/1.2.1-04
OPVaI-VA/DP/2018/1.2.1-06
OPVaI-VA/DP/2018/1.2.1-08
OPVaI-VA/DP/2018/2.1.1-05
OPVaI-VA/DP/2018/2.2.1-01

Príloha 2 Výzvy v OP Výskum a inovácie/OP Integrovaná infraštruktúra s prijímateľom VŠ Zdroj: Vlastné spracovanie na základe vyžiadaných údajov

Príloha č. 3 Výzvy v OP Výzkum, vývoj, vzdělávání s příjemcem VŠ

Výzvy z OP Výzkum, vývoj, vzdělávání s oprávněným žadatelem - VŠ
Výzva č. 02_19_076 Inovace v pedagogice
Výzva č. 02_19_073: Zvyšování kvality interních grantových schémat na VŠ
Výzva 02_20_079: Mezinárodní mobilita výzkumných pracovníků - MSCA-IF IV
Výzva č. 02_18_053 : Mezinárodní mobilita výzkumných, technických a administrativních pracovníků výzkumných organizací
Výzva č. 2_16_024: Strategické řízení výzkumu, vývoje a inovací na národní úrovni II(EFRR)
Výzva č. 02_19_074 Mezinárodní mobilita výzkumných pracovníků
Výzva č. 02_19_068 Pregraduální vzdělávání II
Výzva č. 02_18_054 Rozvoj kapacit pro výzkum a vývoj II
Výzva č. 02_18_046 Výzkumné infrastruktury II (EFRR)
Výzva č. 02_18_072 Výzkumné e-infrastruktury (EFRR)
Výzva č. 02_18_056 Výzva pro vysoké školy II
Výzva č. 02_18_057 EFRR výzva pro vysoké školy II
Výzva č. 02_16_031 Celoživotní vzdělávání na vysokých školách
Výzva č. 02_18_070 - Mezinárodní mobilita výzkumných pracovníků MSCA IF II
Výzva č. 02_18_069 - Předaplikační výzkum pro ITI II (EFRR)
Výzva č. 02_18_058 - ESF výzva pro vysoké školy - Strukturálně postižené regiony
Výzva č. 02_18_059 - ERDF výzva pro vysoké školy – Strukturálně postižené regiony
Výzva č. 02_17_043- Teaming II (EFRR)
Výzva č. 02_17_044 Podpora rozvoje studijního prostředí na VŠ
Výzva č. 02_17_049: Dlouhodobá mezisektorová spolupráce pro ITI(EFRR)
Výzva č. 02_16_026 - Dlouhodobá mezisektorová spolupráce (EFRR)
Výzva č.02_17_050 Mezinárodní mobilita výzkumných pracovníků – MSCA-IF
Výzva č. 02_16_027 - Mezinárodní mobilita výzkumných pracovníků
Výzva č. 02_16_032 Budování kapacit pro rozvoj škol II
Výzva č. 02_17_048 Předaplikační výzkum pro ITI (EFRR)
Výzva č. 02_16_025 - Předaplikační výzkum (EFRR)
Výzva č. 02_16_038 - Pregraduální vzdělávání

Výzva č. Výzva č. 02_16_028 - Rozvoj kapacit pro výzkum a vývoj
Výzva č. 02_16_036 - Implementace strategie digitálního vzdělávání I
Výzva č. 02_16_040 - Strategické řízení VaVaI na národní úrovni I
Výzva č. 02_16_021 - Inkluzivní vzdělávání pro KPSVL
Výzva č. 02_16_019 - Excelentní výzkum (EFRR)
Výzva č. 02_16_017 - Výzkumné infrastruktury pro vzdělávací účely – budování či modernizace (EFRR)
Výzva č. 02_16_016 Výzva pre vysoké školy (EFRR)
Výzva pre vysoké školy č. 02_16_015
Výzva č. 02_16_018 - Rozvoj výzkumně zaměřených studijních programů
Výzva č. 02_16_014 - Budování expertních kapacit – transfer technologií
Výzva č. 02_16_013 - Výzkumné infrastruktury (EFRR)
Výzva č. 02_16_011 - Rozvoj klíčových kompetencí v rámci oborových didaktik, průřezových témat a mezipředmětových vztahů
Výzva č. 02_15_006 – Teaming (EFRR)
Výzva č. 02_15_008 Fázované projekty (EFRR)
Výzva č. 02_15_003 - Podpora excelentních výzkumných týmů (EFRR)

Príloha 3 Výzvy v OP Výzkum, vývoj, vzdělávání s prijímateľom VŠ Zdroj: Vlastné spracovanie na základe vyžiadaných údajov

Príloha č. 4: Prehľad prijímateľov zo zdrojov Politiky súdržnosti -

SR

Poradie	Názov prijímateľa	Príspevok z EÚ v EUR	Počet projektov
1.	Slovenská technická univerzita	57 480 648	18
2.	Žilinská univerzita v Žiline	52 856 276	34
3.	Univerzita Komenského v Bratislave	27 167 940	19
4.	Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	26 657 372	12
5.	Technická univerzita v Košiciach	19 905 180	16
6.	Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne	18 004 128	6
7.	Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika	13 918 959	10
8.	Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre	8 508 578	11
9.	Technická univerzita vo Zvolene	6 903 834	5
10.	Prešovská univerzita v Prešove	5 963 842	11
11.	Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach	5 025 115	6
12.	Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	4 009 461	6
13.	Univerzita Konštatína Filozofa v Nitre	2 905 617	4
14.	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave	2 505 495	5
15.	Univerzita J. Selyeho	1 368 602	3
16.	Katolícka univerzita v Ružomberku	401 385	2
	SPOLU	253 582 432	168

Príloha 4 Prehľad prijímateľov zo zdrojov Politiky súdržnosti - SR Zdroj: Vlastné spracovanie z databázy Európskej komisie

Príloha č. 5: Prehľad prijímateľov zo zdrojov Politiky súdržnosti -

ČR

Poradie	Názov prijímateľa	Príspevok z EÚ	Počet projektov
1.	Univerzita Karlova	248 255 429	107
2.	České vysoké učení technické v Praze	196 078 675	91
3.	Masarykova univerzita	183 088 008	51
4.	Univerzita Palackého	132 398 708	83
5.	Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava	108 344 264	53
6.	Česká poľnohospodárska univerzita v Prahe	84 582 781	35
7.	Ostravská univerzita	81 875 078	29
8.	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem	77 193 403	26
9.	Západočeská univerzita v Plzni	60 273 804	41
10.	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	44 915 993	40
11.	Technická univerzita v Liberci	42 050 071	26
12.	Mendelova Univerzita v Brně	40 662 989	15
13.	Vyoká škola chemicko-technologická v Praze	34 561 766	26
14.	Univerzita Pardubice	34 439 747	19
15.	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	27 935 249	17
16.	Slezská univerzita v Opavě	26 344 810	17
17.	Univerzita Hradec Králové	24 646 725	15
18.	Janáčkova akademie múzických umění	9 259 085	5
19.	Akademie výtvarných umění v Praze	3 583 598	5
20.	Univerzita obrany	3 575 223	24
21.	Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze	1 062 294	4
22.	Metropolitní univerzita Praha	359 559	3

23.	Univerzita Jana Amose Komenského Praha	304 081	1
24.	Panevropská univerzita, a.s.	139 628	2
25.	Veterinární univerzita Brno	31 680	2
	SPOLU	1 465 962 649	737

Príloha 5 Prehľad prijímateľov zo zdrojov Politiky súdržnosti - ČR Zdroj: Vlastné spracovanie z databázy Európskej komisie